

BUDGET 2022

VERKSAMHETSPLAN 2022 - 2024

Kvalitet
Trivsel
Trygghet

Bild på framsidan

foto: Arash Vahdati / Laxå kommun

Innehåll

1 Majoriteten har ordet	1
1.1 Uppdrag från Kommunfullmäktige	3
1.2 Uppdrag till Kommunstyrelsen	3
1.3 Uppdrag till Barn- och Utbildningsnämnden	3
1.4 Uppdrag till Social- och Omsorgsnämnden	3
1.5 Uppdrag till Kulturnämnden	3
2 Laxå kommuns organisation	4
2.1 Politiskt organisationsschema	4
3 Laxå kommuns styrning	6
3.1 Regional utvecklingsstrategi	6
3.2 Styrmodell	7
3.3 Vision	8
3.4 Övergripande mål för kommunstyrelsen	9
3.5 Övergripande mål riktade till kulturnämnden	14
3.6 Övergripande mål riktade till barn- och utbildningsnämnden	15
3.7 Övergripande mål riktade till social- och omsorgsnämnden	17
3.7 Övergripande mål riktade till de helägda bolagen	19
4 Laxå kommuns ekonomi	20
4.1. Uppföljning	21
5 Utdebitering i Laxå kommun	22
6 Budget 2022 och ekonomisk plan	23
6.1 Avskrivningar	26
6.2 Finansnetto	26
6.3 Årets resultat	26
6.4 Balansräkning	29

6.5 Kassaflödesanalys	32
7 Finansiella mål	33
8 Driftbudget	36
9 Investeringsbudget.....	43

*Blåsig höstdag 2021 vid Unden
Foto: Lisbeth Arvidsson*

1 Majoriteten har ordet

Budget 2022 samt Verksamhetsplan 2022 – 2024 är den åttonde och därmed också den sista budgeten för denna mandatperiod som partierna i Ett bättre Laxå presenterar. Våra partier, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet ser den fortsatta utvecklingen med tillförsikt – vi tror på Laxå kommun. Vi arbetar för att fortsätta förändringen och förnyelsen av Laxå kommun i en hållbar och positiv riktning. Vårt mål har varit och kommer att vara att medborgarna i hela kommunen ska uppleva kvalitet i kommunens verksamhet, trivsel och trygghet i närområdet och att kommunen därmed ska vara en attraktiv plats att bo, leva och verka i.

Den pandemi som började under första delen av 2020 har fortsatt under 2021 och när dessa rader skrivs har vi i Laxå kommun ett stort utbrott av Covid-19, speciellt bland skolbarn och unga. Även om restriktioner från FHM tagits bort kommer vi som invånare troligen att få leva med denna smitta och dess konsekvenser under lång tid.

De ekonomiska realiteterna som pandemin visat och som vår kommun lyder under har under hösten 2021 förbättrats i mycket snabbare takt än vad som setts som möjligt tidigare under året. Den ekonomiska återhämtningen går snabbt, men långsiktigt finns stora utmaningar för landets kommuner och därmed även för Laxå kommun. En sådan stor utmaning är kompetensförsörjningen både när det gäller utbildad personal och mängden nya personer som kommer in på arbetsmarknaden och som eftersöks av både den offentliga och privata sektorn.

Denna snabba ekonomiska återhämtning och den stora likviditeten som vi nu har medger också en större investeringsnivå, bland annat ökad asfaltering för att skynda på att få "normalstandard" på kommunens vägar och trottoarer. Det räcker dock inte bara med detta års investeringar i asfalt, vi kommer att få fortsätta dessa satsningar under flera år.

I övrigt satsar majoriteten på ett flertal områden som närmare beskrivs på sidan 40 för driften och på sidan 43 för investeringar. Här är dock några exempel:

Under senaste åren har det genomförts en "kulturanalys" av Centralskolan och vi satsar 0,6 mnkr på en tjänst som arbetar med utveckling av strukturerat kvalitetsarbete för att långsiktigt säkerställa att de elever som går i Laxå kommuns skolor når goda betyg, bättre målluppfyllelse och därmed större behörighet till gymnasieskolans program.

Laxå kommun får fler och fler äldre, många av dessa äldre klarar inte av att bo i sin villa men är så friska att de inte kan söka till särskilt boende. Därför vill vi omvandla servicehuset i Saltängen till ett trygghetsboende och satsar 300 tkr på att fullfölja detta genom att ha en ansvarig personal för aktiviteter. Även de seniorer som bor på Ramundergården ska ha möjlighet till ett aktivt och stimulerande boende. Vi vill därför ha en aktivitetsansvarig även här och satsar därför 300 tkr på detta.

Det mångåriga projektet "Säker Skolväg" fortsätter med korsningen Röforsvägen/Idrottsvägen för gående och cyklande mot Centralskolan samt sista delen av projektet för skolvägen gällande Saltängsskolan. Som speciellt vill vi satsa på att skapa en säker cykelväg mellan Laxå och Hasselfors/Porla/Ågrena genom att göra i ordning en kortare sträcka mellan Lingonstigen och de grusvägar som redan existerar. Denna satsning ger möjlighet för en säker cykelväg mellan dessa orter och Laxå tätort.

Satsningen på lekplatser i hela kommunen kommer att utökas, tidigare år har satsats 200 tkr per år, nu satsar vi 450 tkr per år för 2022 och 2023. Den reception som finns i kommunhuset har stora brister och upplevs som dålig av både anställda och besökare. Vi satsar på en ombyggnad av denna del av kommunhuset under året. Den tilldelade summan är till viss del osäker, men säkrare siffror kommer under 2022.

Inom Kulturnämndens område satsar vi bland annat på en spontanidrottsplan i centrala Laxå tätort, till exempel intill Bodarneparken och på att handikappanpassa någon av kommunens badplatser. Vi kommer att byta de elljusstolpar som nu finns längs elljusspåret i Hasselfors till moderna och säkrare.

Inom social- och omsorgsnämndens område satsar majoriteten på Tivedsvägen 34 som förutom att det ska rustas upp och renoveras under året även får bättre möbler, bättre Wi-fi, och videokonferensutrustning för att skapa en attraktivare och bättre arbetsplats för våra anställda inom Hemtjänsten.

Precis som tidigare år är den största långsiktiga frågan inom kommunens kärnverksamhet, som vi behöver fortsätta arbeta med, skolans verksamhet samt elevernas resultat. Vi har sett en klar förbättring av betygsresultatet för årskurs 9 mellan 2019 och 2021 vad gäller måluppfyllelse i alla ämnen och behörighet till gymnasieskolan. Meritvärdet har också ökat. I vissa delar är vi i jämnhöjd med rikets genomsnitt när vi undantar de elever som vistas mindre än fyra år i svensk skola. Det innebär ändå att arbetet för högre måluppfyllelse måste fortsätta och ges prioritet i skolans verksamhet.

Vi vill fortsätta att tillsammans med föreningar och företag söka ett ökat samarbete för att skapa ett bättre Laxå.

Bo Rudolfsson (KD)

Arne Augustsson (C)

Sara Pettersson (MP)

1.1 Uppdrag från Kommunfullmäktige

Utvecklingen i Laxå kommun har förbättrats de senaste åren men fortfarande finns det mycket kvar att göra. En kommun måste hela tiden arbeta med förändring då resten av samhället hela tiden förändras. För att fortsätta den positiva utvecklingen samt att undersöka möjligheter för tillväxt och effektiviseringar ges härmed följande uppdrag till kommunens nämnder.

1.2 Uppdrag till Kommunstyrelsen

- Fortsätta och under året färdigställa arbetet med att tillskapa det kommunala naturreservatet på Midsommarberget.
- Fortsätta arbetet med att revidera Klimat- och Energiplanen samt Grönstrukturplan för Laxå tätort i samverkan med den kommande översiktsplanen.
- Ta fram förslag på hur vi kan utveckla infrastrukturen i Tived för boende och turister.
- Införa en digital presentation på hemsidan för byggbar mark för boende och industriverksamhet i hela kommunen.

1.3 Uppdrag till Barn- och Utbildningsnämnden

- Kulturanalys inom Centralskolan. Senast i september 2022 återrapporera en analys av de effekter som projektets genomförande inneburit.

1.4 Uppdrag till Social- och Omsorgsnämnden

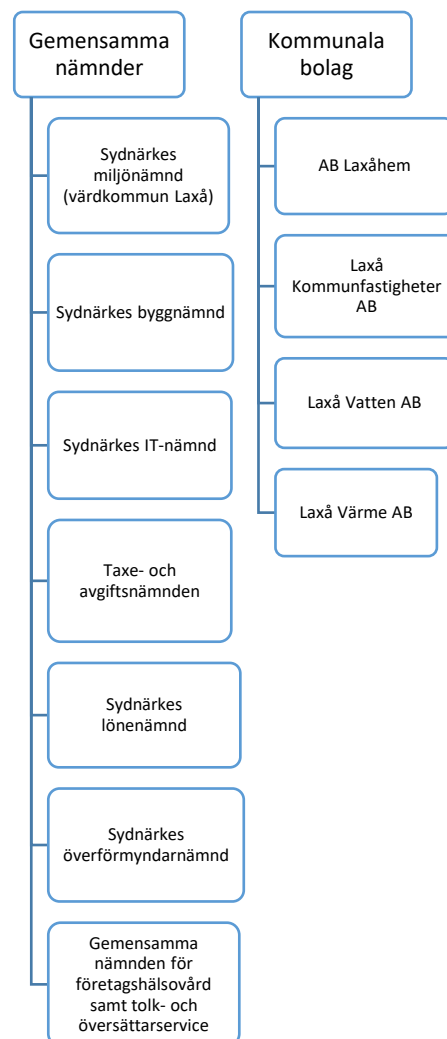
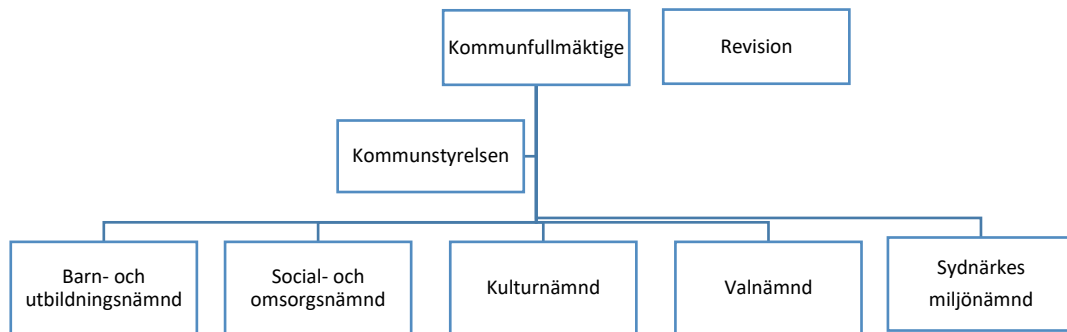
- Fortsätta genomföra utflykter för äldre personer med hemtjänst gärna i samarbete med det civila samhället.
- Utveckla uppdragen till frivilligverksamheten, inklusive Väntjänsten.
- Ta fram förslag på hur den fysiska, psykiska och framför allt den intellektuella stimulansen kan öka för de äldre som bor på särskilt boende och samtidigt sätta upp mätbara mål för varje person.

1.5 Uppdrag till Kulturnämnden

- Utveckla och stärka folkbibliotekets och skolbibliotekens verksamheter.
- Utveckla och bredda kulturskolans verksamhet för fler målgrupper.
- Arrangera en årlig kulturdag i kommunen.

2 Laxå kommuns organisation

2.1 Politiskt organisationsschema

Laxå kommun har fyra helägda dotterföretag LaxåVärme AB, Laxå Vatten AB, Laxå Kommunfastigheter AB samt AB LaxåHem. Laxå kommun samarbetar via nämndverksamhet framförallt i Sydnärke genom Sydnärkes miljönämnd där Laxå är värdkommun, Sydnärkes Byggnämnd, Sydnärkes IT-nämnd, Sydnärkes taxe- och avgiftsnämnd, Sydnärkes överförmyndarnämnd samt Sydnärkes lönenämnd. Laxå kommun är delägare i fyra kommunalförbund.

2.2 Mandatfördelning i kommunfullmäktige 2022

Majoritet

Kristdemokraterna	12 mandat
Centerpartiet	3 mandat
Miljöpartiet	1 mandat

Opposition

Socialdemokraterna	7 mandat
Nya Moderaterna	3 mandat
Vänsterpartiet	3 mandat
Sverigedemokraterna	2 mandat

*Bron vid Oxhult
Foto: Manfred Barenfeld*

3 Laxå kommuns styrning

3.1 Regional utvecklingsstrategi

Laxå kommun bidrar till, och skapar förutsättningar för, stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurshushållning i Örebro län.

Den regionala utvecklingsstrategin för Örebro län är länets kommuner, näringsliv, myndigheter, offentlig förvaltning, universitet och civilsamhällets gemensamma vägvisare mot en hållbar framtid. I denna budget och verksamhetsplan vill vi visa hur Laxå kommun bidrar till en hållbar utveckling i Örebro län.

Den regionala utvecklingsstrategin pekar på tio prioriterade områden för den regionala utvecklingen. Flertalet av dessa är viktiga för en hållbar utveckling i Laxå kommun. Därför är den regionala utvecklingsstrategin ett utmärkt underlag för Laxå kommuns arbete mot en hållbar utveckling.

Den regionala utvecklingsstrategin ansluter till såväl FNs Agenda 2030 som EUs Europa 2020-strategi. Genom att koppla denna budget och verksamhetsplan till den regionala utvecklingsstrategin ansluter även Laxå kommun till dessa strategier för hållbar utveckling.

Laxå kommuns styrmodell ska därför på ett tydligt sätt visa hur Laxå kommun ansluter till den regionala utvecklingsstrategin. I denna budget och verksamhetsplan anges kommunfullmäktiges övergripande mål. I den beskrivande texten till dessa mål visas kopplingen mellan kommunfullmäktiges övergripande mål och de prioriterade områdena i den regionala utvecklingsstrategin.

Varje nämnd antar mål som leder till att kommunfullmäktiges övergripande mål nås. Till dessa nämndmål kopplas handlingsplaner med aktiviteter som ska genomföras för att nå nämndmålen. Då det är relevant ska nämndmål och/eller aktiviteter kopplas till den regionala utvecklingsstrategins effektmål eller prioriterade områden.

Den regionala utvecklingsstrategin är en inspirationskälla till Laxå kommuns utvecklingsarbete och bidrar till nya delmål och aktiviteter för våra nämnder.

3.2 Styrmodell

Laxå kommuns styrmodell har som syfte att producera verksamhet med högsta kvalitet utifrån de resurser som finns till förfogande.

Med styrning i Laxå kommun menas alla åtgärder som vidtas för att påverka agerandet i en viss riktning. Syftet med styrningen är att verksamheten ska utvecklas mot högsta möjliga kvalitet med tillgängliga resurser. Styrningen utgår från kommunens vision, gällande lagstiftning och nationella mål.

Kommunfullmäktige styr genom fastställda övergripande mål. De ekonomiska ramarna är medel för att nå målen.

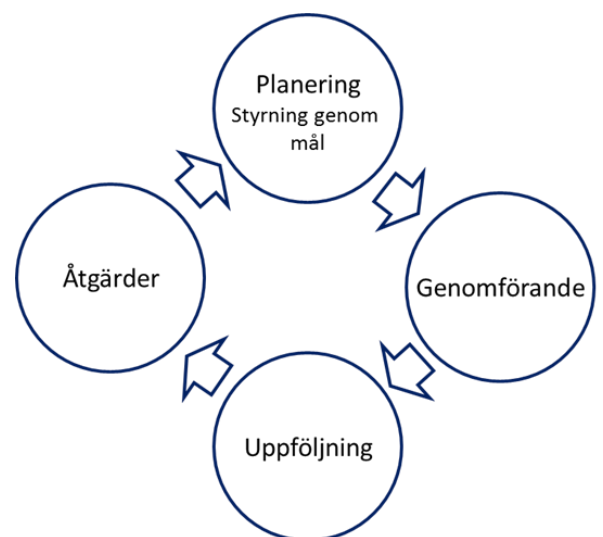
Det ska gå att följa kommunfullmäktiges övergripande mål till den enskilda arbetsplatsen eller enheten.

Det är respektive nämnd/verksamhet som är ansvarig att ta fram detaljerade mål med tillhörande plan med aktiviteter som gör att nämnden/verksamheten når kommunfullmäktiges övergripande mål.

Övergripande mål och andra underliggande mål ska i möjligaste mån vara tydliga, mätbara, tidsatta och realistiska. Övergripande mål kan sättas på längre sikt än ett år.

Kommunens vision och kommunfullmäktiges mål ska vara kända av alla medarbetare.

Laxå kommuns verksamhetsplan innehåller kommunens mål och budget för nästkommande år. I budgeten ges verksamheterna sina ekonomiska ramar.

Laxå kommuns styrmodell för systematiskt förbättringsarbete

Mål på olika nivåer

Laxå kommuns styrmodell bygger på fyra olika nivåer:

1. Laxå kommuns vision
2. Kommunfullmäktiges övergripande mål
3. Mål för respektive nämnd/verksamhet
4. Planer med aktiviteter för att nå nämndernas mål

Laxå kommuns vision

Visionen pekar ut riktningen för Laxå kommun. Alla mål sätts för att nå visionen.

Kommunfullmäktiges övergripande mål

Kommunfullmäktiges mål antas i samband med verksamhetsplanen. De är övergripande och sätts över flera år. De övergripande målen bör tydligt kopplas till kärnverksamheten, till exempel skolresultat. Antalet mål bör begränsas.

Nämndmål

Varje nämnd antar mål som leder till att kommunfullmäktiges övergripande mål nås. De ska vara mätbara och tidsatta, men kan sättas på kortare tid, till exempel ett år. Nämndmålen kan vara fler än KFs övergripande mål för verksamheten.

Planer

På nämndnivå fastställs planer för att nå nämndmålen. Varje plan innehåller en eller flera aktiviteter som tillsammans leder till att nämndmålet nås.

3.3 Vision

”En välmående plats med hög trivselfaktor, stark sammanhållning och öppenhet mot omvärlden.”

Visionen är vårt långsiktiga mål, vår drömbild av hur platsen Laxå ska uppfattas 2030. Alla som bor och verkar i Laxå äger visionen och den ger oss livskraft. Tillsammans bygger vi steg för steg en ännu attraktivare plats.

3.4 Övergripande mål för kommunstyrelsen

Mål för befolkning

Laxå kommuns folkmängd ska bibehållas eller ökas till år 2022 räknat från början av 2019.

Laxå kommuns folkmängd har sedan början av 1970-talet minskat, men under 2013 skedde ett trendbrott, kommunen fick för första gången på över 40 år en ökad folkmängd. Under 2014 fortsatte den positiva förändringen och under de efterföljande åren 2015 – 2020 har folkmängden varierat med den högsta siffran vid årsskiftet 2016/2017 då kommunen hade 5 709 invånare.

En förklaring till befolkningsökningen var att skillnaden mellan antalet födselar och antalet avlidna minskade betydligt. En ännu viktigare faktor till att kommunen inte tappade i befolkning utan i stället ökade är att det har varit en stor inflyttning av utlandsfödda de senaste åren. Utan de utlandsfödda hade kommunen varit flera hundra färre invånare.

Under 2021 har befolkningen minskat. Vid årsskiftet var invånarantalet 5 676 och vecka 34 har det sjunkit till 5629. Som lägst var invånarantalet 5 617 (vecka 30). En orsak till minskningen är att endast 5 nyanlända flyttat in och 20 flyttat ut (per 2021-08-25). Det har hittills i år fötts 29 barn och det har avlidit 40 personer (per 2021-08-25). Risker är att invånarantalet mot slutet av året hamnar under det budgeterade.

Laxå kommun kommer att fortsätta arbetet med att matcha utlandsfödd arbetskraft med behoven på arbetsmarknaden. Detta arbete utförs först och främst av Integrations- och arbetsmarknadsenheten och Utvecklingsenheten bidrar vid behov. Att få utlandsfödda (flyktingar) i arbete är en framgångsfaktor för att kunna bibehålla folkmängden.

En viktig framgångsfaktor är också arbetet med företagsetableringar som Utvecklingsenheten ansvarar för med stöd av Samhällsbyggnad Sydärke. Skulle arbetet lyckas med en etablering av en större snabbmatskedja kan det innebära upp till 40 anställda vilket skulle bidra till inflyttning.

Utvecklingsenheten tillsammans med Integrations- och arbetsmarknadsenheten och Kultur och fritid delar i projektet SKR Social företag för att få mer kunskap om sociala företag där verksamheterna ser en potential i att fler kan komma i arbete. Arbetstillfällen och invånarantal hänger ihop.

Mål för turism

Antalet gästnätter i Laxå kommun ska minst uppgå till minst 70 000 per år fram till år 2022.

Besöksnäringen är viktig för landsbygdens utveckling där de areella näringarna gradvis försvunnit. Laxå kommun är en EKO-turismkommun (Tiveden Ekoturismområde). Tiveden är en destination (en så kallad reseanledning). Laxå kommun har normalt en stor andel

utländska turister, merparten från Tyskland och Nederländerna, och det i särklass viktigaste besöksmålet är Tivedens nationalpark. Under pandemin har de utländska övernattande besökarna till stor del försvunnit. Antalet svenska dagbesökare har samtidigt ökat kraftigt.

Laxå kommun samverkar med regionen, länsstyrelsen och grannkommuner när det gäller marknadsföring och destinationsutveckling. Främst samarbetar kommunen med Askersunds kommun, Karlsborgs Turism AB, Länsstyrelsen i Örebro län och Gullspång kommun i samarbetet Destination Tiveden som är en förlängning av det nyligen avslutade projektet Besöksvänliga Tiveden. Under 2021 genomförs trafikmätningar, finansierat via destination Tivedens budget, runt nationalparken. Region Örebro län ansvarar för regionens gemensamma utbildningsprogram (ÖRTA) för besöksnäringen.

Besöksnäringen har identifierats som ett prioriterat område av aktörerna i Partnerskapet för regional utveckling och Laxå kommun fortsätter att satsa på att marknadsföra Tiveden som en reseanledning. Infrastruktur är också prioriterat område för samverkan och för Laxå kommun innebär det att kommunen ska bidra till att företagen utanför tätorten Laxå ska få möjlighet till bredband. Särskilt viktigt är detta för besöksnäringen runt Tivedens nationalpark där mobiltäckningen är dålig eller för vissa företag obefintlig. Antalet gästnätter under de senaste åren har ökat, från 65 890 år 2017, 70 429 år 2018 och 68 622 för 2019. För 2020 minskade antalet gästnätter till cirka 40 000 på grund av pandemin. Antalet gästnätter för 2021 är svårbedömt men kommer troligen hamna runt 40 000.

Mål för näringslivsarbetet

Senast år 2022 ska Laxå kommun vara bland de 50 högst rankade kommunerna på Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet.
--

Laxå kommun är en viktig del av Örebroregionen och bidrar med ett starkt och hög teknologiskt näringsliv med flera globala teknikföretag med internationell spetskompetens och hög med exportandel. I kommunen finns också ett stort antal entreprenörer som gör stor skillnad i den gemensamma samhällsutvecklingen.

Laxå kommun är en aktiv del av BRO (Business Region Örebro). Inom BRO samordnas flera delar inom näringslivsarbetet. Här finns alltid "kunden" i fokus för att skapa den regionala attraktionskraft som behövs för nya etableringar och ett växande befintligt näringsliv.

Ett gott företagsklimat bidrar till företagens investeringsvilja och lockar nya företag att etablera sig. Laxå kommun har sedan 2013 gjort en fantastisk resa och förbättrat företagsklimatet från plats 195 till som högst 55 (2017) i Svenskt Näringslivs rankinglista. 2020 hamnade kommunen på plats 107. Endast Lekeberg låg då högre i Örebro län. Rankingen 2022 kommer troligen att medföra en försämring.

När det gäller myndighetsutövningen till företag (NKI) så ligger kommunen högt i Sverige och har bäst resultat i länet.

Partnerskapet för regional utveckling har pekat ut Kompetensförsörjning som ett prioriterat område för samverkan. För Laxå kommun innebär det att kommunen behöver bevaka att Laxå får fler tågstopp så att möjligheterna att arbetspendla med tåg förbättras, att arbetsmarknadskunskap i skolan förstärks och skolans kontakt med företag får större utrymme. Partnerskapet anser också att Infrastruktur är prioriterat och också här arbetar Laxå kommun för att tågtrafiken ska utökas så att fler kan arbetspendla med tåg både mot Hallsberg/Örebro och mot Skövde. Laxå kommun är engagerade i Västra Stambanegruppen som verkar för en fyrsparlösning mellan Alingsås och Göteborg vilket skulle medföra ökad turtäthet i persontrafiken till och från Laxå, fler och längre godståg som även kan köra i högtrafik samt att snabbtågen kan köra i 250 km/h vilket i sin tur skulle kunna konkurrera ut flyget.

Det finns ett samband mellan arbete och befolkningsmängd och Utvecklingsenheten anstränger sig med att förbättra företagsklimatet i de delar som går att påverka så att befintliga företag trivs och investerar och att nya företag etableras. Detta i sin tur skapar arbetstillfällen vilket påverkar integrationen positivt. De utlandsfödda kan också tillföra kompetens. Det prioriterade samverkansområdet Integration har en tydlig koppling till kommunens näringslivsarbete.

Utvecklingsenheten har påbörjat framtagandet av ett nytt Näringslivsprogram i samarbete med ett nybildat Näringslivsråd. Rådet består av företagare från olika branscher.

Mål för integration

Laxå kommun har som målsättning att hälften av alla flyktingar väljer att bo kvar i Laxå minst ett år efter att deras etableringsersättning upphör under perioden 2019 - 2022.

Laxå kommun har under de senaste åren tagit emot många flyktingar och ensamkommande barn. Totalt ca 930 personer har flyttat till Laxå under perioden 2013 – 202108 och närmare 57 % bor kvar. Det är viktigt att vi får en bra integration så att så många som möjligt väljer att etablera sig, det vill säga fortsätta bo, arbeta, studera och leva i Laxå kommun.

Andelen självförsörjande nyanlända flyktingar var vid delårsbokslutet 2021-08-31 ca 74 %. Med självförsörjande menar vi att personerna arbetar eller studerar och försörjer sig via lön eller studiestöd/studielån, eller så är det självförsörjande genom föräldrapenning eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan.

Mål för personal

Laxå kommuns totala sjukfrånvaro ska vid 2022 års utgång uppgå till max 6 %.

För att få en säkerställd kvalitet och kontinuitet i verksamheterna är det viktigt att sjukfrånvaron minskar. Utgångsvärdet är sjukfrånvaron 2017 som var 7 %.

För att stödja detta mål har Laxå kommun under 2021 höjt friskvårdsbidraget till alla anställda med 500 kr så det uppgår till 2 000 kr per anställd och år.

Mål för miljö

Laxå kommun ska nå miljömålen enligt fastställd tidsplan (2027).

Laxå kommun har 14 övergripande miljömål som ansluter till de nationella miljö kvalitetsmålen (14 av 16 st är relevanta för Laxå kommun). Fyra av de nationella miljömålen svarar också upp mot målen om god resurseffektivitet i RUS. Dessa är minskad klimatpåverkan, giftfri miljö, ökad biologisk mångfald och säkrad vattenförsörjning.

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Agenda 2030 är en agenda för förändring mot ett hållbart samhälle. Genomförandet innebär en successiv omställning av vårt samhälle som modern och hållbar välfärdsstat, på hemmaplan och som del av det globala systemet. Laxå kommun deltar idag i arbetet med de globala målen inom samarbetet Globala Sverige.

Laxå kommun är Sveriges första miljödiplomerade kommun. Den egna stadenheten var först i Sverige med att städa utan kemikalier – man använder endast avjoniserat vatten och mikrofiberduk. Kommunen är också först i Sverige med att ha utropat en hel kommun till ekoturismområde - Tiveden Ekoturismområde.

Mål för folkhälsa

Folkhälsoindex i Laxå kommun ska öka kontinuerligt för att år 2022 nå ett indikatorvärde på 79.

Laxå kommuns folkhälsoarbete utgår från ett långsiktigt och främjande arbetssätt med fokus på att stärka skyddsfaktorer för en god hälsa, samt i viss mån förebygga riskfaktorer. Huvudmålet med folkhälsoarbetet är att skapa förutsättningar för ett gott liv för alla invånare.

Strategiska målområden som ägnas särskild uppmärksamhet i folkhälsoarbetet är trygga uppväxtförhållanden, hälsofrämjande skolutveckling samt hälsosamt åldrande. Även utbildning, sysselsättning och integration är av stor vikt för en socialt hållbar utveckling med en mer jämnt fördelad hälsa. Därmed ansluter också Laxå kommuns folkhälsoarbete till den Regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård.

Enligt den Regionala utvecklingsstrategin är lokal och regional samverkan viktig och det är också en förutsättning för att nå Laxå kommuns övergripande mål.

Kommunens samhällsplanering är ett utvecklingsområde inom folkhälsan då den skapar förutsättningar för bland annat fysisk aktivitet och sociala mötesplatser. Samtliga verksamheter inom kommunen har ett ansvar för invånarnas jämställdhet, delaktighet och inflytande.

Folkhälsoindex bygger på indikatorer för trygga uppväxtförhållanden, hälsofrämjande skolutveckling samt hälsosamt åldrande. Flertalet indikatorer i folkhälsoindexet är hämtade från befolkningsundersökningar som genomförs med flerårig tidsintervall, vilket gör att indexet inte kan uppdateras årligen i sin helhet som övriga kommunala nyckeltal. Detta är beroende av att det är svårt att hitta andra relevanta indikatorer för att följa folkhälsans utveckling, men saknar också större betydelse då folkhälsans utveckling bör följas över tid och sällan påverkas nämnvärt på ett år. Flera indikatorer och många aktiviteter följs ändå upp varje år vilket indikerar vart Laxå kommun är på väg.

År 2015 uppnådde folkhälsoindexet ett värde på 77,6. Folkhälsoindex ska slutligen, senast år 2022, uppnå ett indexvärde på 79.

3.5 Övergripande mål riktade till kulturnämnden

Mål för kultur

Andelen kommuninnevånare som är nöjda med utbudet och upplevelser av kultur ska öka under planperioden. Målsättningen är att nå en andel på minst 75 % nöjda eller mycket nöjda till år 2022.

Kulturchefen ansvarar för att utveckla kommunens utbud av kultur och kulturaktiviteter. Kommuninnevånarna ska ha tillgång till ett brett spektrum av utbud- och aktiviteter av god kvalitet. Laxå kommun är en direktleverantör av kultur till exempel genom biblioteket och Allaktivitetshuset. Men minst lika viktigt är det samarbete kommunen har med föreningar och arrangörer som verkar i Laxå kommun och som också levererar kultur- och kulturaktiviteter. Samarbetet består bland annat av ekonomiskt stöd.

Genom återkommande undersökningar av kommuninnevånarnas upplevelser av kultur och kulturutbud ges en lägesbild och möjligheter att kartlägga behov och möjliga förbättringar.

Kommunens kulturplan ansluter till den regionala kulturplanen som i sin tur tar stöd i den regionala utvecklingsstrategins prioriterade områden. Utpekade områden inom den regionala kulturplanen är solidariskt fördelad kultur och kultur och hälsa, vilka stämmer väl med kommunens uttalade mål för kulturområdet.

Mål för fritid

Andelen kommuninnevånare som är nöjda med utbudet och upplevelser av fritidsaktiviteter ska öka under planperioden. Målsättningen är att nå en andel på minst 75 % nöjda eller mycket nöjda till år 2022.

Kulturchefen ansvarar för att utveckla kommunens utbud och upplevelser av fritidsaktiviteter.

Kommuninnevånarna ska ha tillgång till ett brett spektrum av fritidsaktiviteter av god kvalitet. Laxå kommun är en direktleverantör av fritidsaktiviteter genom exempelvis Allaktivitetshuset men också via kommunens anläggningar för idrott och friluftsliv. Minst lika viktigt är det samarbete kommunen har med föreningar som verkar i Laxå kommun och arrangerar fritidsaktiviteter. Samarbetet består bland annat av ekonomiskt stöd.

Genom återkommande undersökningar av kommuninnevånarnas upplevelser för fritid och fritidsaktiviteter ges en lägesbild och möjligheter att kartlägga behov och möjliga förbättringar.

3.6 Övergripande mål riktade till barn- och utbildningsnämnden

Mål 1 för skola

Minst 85 % av eleverna ska år 2022 ha behörighet till ett nationellt yrkesprogram.

Betygsstatistik för Laxå kommuns grundskolor vårterminen 2021 finns för närvarande enbart i form av intern statistik. Statistiken över slutbetyg i årskurs 9 baserar sig på samtligainskrivna elever i årskurs 9 på Centralskolan. Officiell statistik finns ännu inte tillgänglig.

Vid läsårsslut juni 2021 var 77,2 % av samtliga elever i årskurs 9 behöriga till ett yrkesprogram i gymnasieskolan. År 2020 var denna siffra 61,3 %, 2019 75,9 %, år 2018 57,7 %, år 2017 64,2 % och år 2016 53,7 %. För gymnasiebehörigheten bland elever exklusive nyanlända vårterminen 2021 finns inga uppgifter.

Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen läsåret 2020/2021 var 71,9 %. Läsåret 2019/2020 var andelen 53,3 %, 2018/2019 61,1 %, 2017/2018 46,5 %. Uppgift om måluppfyllelse bland elever exklusive nyanlända vårterminen 2021 finns inte tillgänglig.

Elevantalet i årskurs 9 vårterminen 2020 var 57. Andelen pojkar minskade till knappt 53 %, medan andelen flickor ökade till 47 %. Värt att ha i åtanke är att statistiken baseras på få elever, vilket medför att varje elev bär ca 1,75 procent av resultatet. Det gör att enskilda individers resultat får stor påverkan på det genomsnittliga resultatet.

Sammantaget ökade betygsresultatet vårterminen 2021 tydligt jämfört med årskurs 9 vårterminen 2020. Laxå kommuns resultat 2021 låg trots det fortfarande lägre än riksgenomsnittet föregående år. Dock var det högsta sedan åtminstone vårterminen 2015 vad gäller gymnasiebehörighet.

Andelen elever med utländsk bakgrund i grundskolans årskurser 1 - 9 ökade ht 2020 till 33 %, vilket ligger väl över såväl länssnittet som riksgenomsnittet på 26 respektive 28 %.

Andelen elever i grundskolans årskurser 1 - 9 med föräldrar med eftergymnasial utbildning ökade ht 2020 till 41 %. Det är dock fortfarande en betydligt lägre andel än i länet och riket i övrigt (54 respektive 61 %).

Vårt viktigaste uppdrag, enligt Laxå kommuns vision, är att ge alla barn och elever, oavsett förutsättningar, en bra start i livet, en start med goda uppväxtvillkor som stimulerar tidigutveckling, inlärning och hälsa. För att skapa förutsättningar för det livslånga lärandet och för att barn och unga ska kunna skapa sig en god framtid behöver andelen elever i Laxå kommun som klarar kunskapskraven i alla ämnen öka. Att ha en bred behörighet till nationella program inom gymnasieskolan är viktigt för att alla ungdomar ska kunna forma sin framtid utifrån en god grundutbildning.

Detta mål och kommunens vision för barn och unga ansluter till Regional utvecklingsstrategiför Örebro län 2018 - 2030, särskilt vad gäller de prioriterade utvecklingsområdena "Kunskapslyft och utbildning", "Kompetensförsörjning och matchning" och "Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård".

Indikatorer:

Årliga statistiska redovisningar från Skolverket och Kolada över betygsresultaten i årskurs 9.

Årliga och terminsvisa uppföljningar av progressionen över tid på årskursnivå, klassnivå och individnivå vad gäller måluppfyllelse och betygsresultat.

Mål 2 för skola

Meritvärdet i skolår 9 ska 2022 vara i nivå med rikets genomsnitt (230 poäng för 2019)
--

** Detta gäller för elever som vistats och gått i skola i Sverige minst fyra år*

Betygsstatistik för Laxå kommuns grundskolor vårterminen 2021 finns för närvarande enbart i form av intern statistik. Statistiken över slutbetyg i årskurs 9 baserar sig på samtligainskrivna elever i årskurs 9 på Centralskolan. Officiell statistik finns ännu inte tillgänglig.

Det genomsnittliga meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 vårterminen 2020 var 206,5 poäng. År 2020 var det 162,3 poäng, 2019 199,4 poäng 2018 174 poäng, 2017 163,8 poäng och 2016 147,3 poäng. För det genomsnittliga meritvärdet bland elever exklusive nyanlända vårterminen 2021 finns inga uppgifter.

Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen läsåret 2020/2021 var 71,9 %. Läsåret 2019/2020 var andelen 53,3 %, 2018/2019 61,1 %, 2017/2018 46,5 %. Uppgift om måluppfyllelse bland elever exklusive nyanlända vårterminen 2021 finns inte tillgänglig.

Elevantalet i årskurs 9 vårterminen 2021 var 57. Andelen pojkar minskade till knappt 53 %, medan andelen flickor ökade till 47 %. Värt att ha i åtanke är att statistiken baseras på få elever, vilket medför att varje elev bär ca 1,75 procent av resultatet. Det gör att enskilda individers resultat får stor påverkan på det genomsnittliga resultatet.

Sammantaget ökade betygsresultatet vårterminen 2021 tydligt jämfört med årskurs 9 vårterminen 2020. Laxå kommuns resultat 2021 låg trots det fortfarande lägre än riksgenomsnittet föregående år. Dock var det högsta sedan åtminstone vårterminen 2015 vad gäller genomsnittligt meritvärde.

Andelen elever med utländsk bakgrund i grundskolans årskurser 1 - 9 ökade ht 2020 till 33 %, vilket ligger väl över såväl länssnittet som riksgenomsnittet på 26 respektive 28 %.

Andelen elever i grundskolans årskurser 1 - 9 med föräldrar med eftergymnasial utbildning ökade ht 2020 till 41 %. Det är dock fortfarande en betydligt lägre andel än i länet och riket i övrigt (54 respektive 61 %).

Att det genomsnittliga meritvärdet ökar innebär att eleverna får ökad konkurrenskraft vid ansökan till nationella gymnasieprogram och förbättrade möjligheter att påverka sin framtid genom att få behörighet till högskole- eller universitetsstudier.

Detta mål och kommunens vision för barn och unga ansluter till Regional utvecklingsstrategi för Örebro län 2018 - 2030, särskilt vad gäller de prioriterade utvecklingsområdena "Kunskapslyft och utbildning", "Kompetensförsörjning och matchning" och "Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård".

Indikatorer:

Årliga statistiska redovisningar från Skolverket och Kolada över betygsresultaten i årskurs 9.

Årliga och terminsvisa uppföljningar av progressionen över tid på årskursnivå, klassnivå och individnivå vad gäller måluppfyllelse och betygsresultat.

3.7 Övergripande mål riktade till social- och omsorgsnämnden

Mål 1 för äldreomsorgen

Personer över 65 år boende i Laxå kommun ska kunna åldras i trygghet med tillgång till en god vård och omsorg och kvalitetsindexet på 4,5 ska bibehållas eller förbättras under åren 2019 - 2022.

Nämndens delmål stödjer den regionala utvecklingsstrategin (RUS) övergripande mål om hög och jämlik livskvalitet och det prioriterade området är hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård. Effektmålet är en god och jämlik hälso- och sjukvård.

Invånare i Laxå kommun ska ges möjlighet att åldras i trygghet och erhålla en god vård och omsorg. För att mäta måluppfyllelsen används sju olika indikatorer. Indikatorerna handlar bland annat om brukarbedömning av hemtjänst och särskilt boende, utförda åtgärder vid fall, trycksår och undernäring och förskrivning av s.k. olämpliga läkemedel. Målet för kvalitetsindexet ändrades till 4,5 i maj 2017, vilket uppnåddes på helåret 2017 och som sedan höjdes 2018 till 4,6 på en femgradig skala.

Mål 2A för äldreomsorgen

Laxå kommun ska genom att verka för en god folkhälsa bibehålla eller minska andelen över 65 år som har hemtjänst.

För att nå målet krävs tidiga och förebyggande insatser och tillgång till en välfungerande vård och omsorg. God samverkan mellan samhällets olika aktörer är en förutsättning och arbetet med omställningen till nära vård går i samma riktning. Den enskilde ska vara trygg med att det finns tillgång till individuellt anpassat stöd och hjälp att få när behov uppstår, att de insatser som ges är av god kvalitet och att vården och omsorgen utförs av personal med rätt kompetens för uppdraget.

Social- och omsorgsnämnden planerar aktiviteter med koppling till kommunens folkhälsoplan i syfte att främja ett hälsosamt åldrande. I vilken mån målet uppnås mäts genom indikatorn "andel av kommuninvånarna som har beviljats hemtjänst".

Mål 2B för äldreomsorgen

Laxå kommun ska genom att verka för en god folkhälsa bibehålla eller minska andelen över 65 år som vårdas på korttidsvården eller bor i särskilt boende.

Social- och omsorgsnämnden planerar aktiviteter med koppling till den kommunövergripande folkhälsoplanen, i syfte att främja ett hälsosamt åldrande hos målgruppen. Genom hälsofrämjande och förebyggande insatser och genom att öka den enskildes självständighet är det möjligt att i vissa fall skjuta fram tidpunkten för flytt till särskilt boende. Kommunen har en hög andel invånare med demenssjukdom och därmed har efterfrågan på demensplatser varit högre än till somatiska platser. Demensdagvård, växelvård och anhörigstöd är insatser som erbjuds målgruppen. De som har behov av särskilt boende erbjuds plats efter biståndsprövning.

2017 utökades antalet korttidsplatser för att möta den nya hemtagningslagen som trädde i kraft 1 januari 2018 och som innebar att kommunen ska ta hem utskrivningsklara patienter från slutenvården inom tre dagar, i stället för fem vardagar som tidigare. I januari 2020 återgick antalet korttidsplatser till tidigare nivå, från sexton till nio platser och verksamheten har även efter reduceringen klarat att ta hem individer från sjukhus i tid utan betalansvar. För att ha lågt nyttjande av korttidsvård krävs fortsatt att individen kan få nödvändig vård, omsorg och anpassningar i hemmet och ges tillgång till rehabiliterande insatser i tidigt skede. Beläggning på korttidsvård följs upp månatligen. I vilken mån målet om särskilt boende uppnås mäts genom indikatorn "andel av kommuninvånare i särskilt boende".

Mål IFO, socialpsykiatri och LSS

De som kommer i kontakt med individ- och familjeomsorgen, socialpsykiatri och LSS ska uppleva god tillgänglighet, ges möjlighet till delaktighet och inflytande och få ett bra bemötande. Andelen personer som känner att personalen lyssnar på dem ska senast 2022 vara 85 %.

Målet har uppnåtts under flera år, så verksamheten har fortsatt hålla den höga nivån när det gäller god tillgänglighet, delaktighet och inflytande och ge ett bra bemötande. Måluppfyllelsen mäts genom årlig brukarundersökning.

Insatser pågår för att med digitaliseringens hjälp öka tillgängligheten. Förenklade beslutsprocesser är beslutade och ligger för genomförande. För att öka den enskildes inflytande och delaktighet i de insatser som ges krävs förankrade och tydliga uppdrag och genomförandeplaner.

3.7 Övergripande mål riktade till de helägda bolagen

De mål som kommunen tar fram för de helägda bolagen kommer att presenteras för Kommunfullmäktige i början av 2022. Dessa mål ges till bolagen i form av ägardirektiv i samband med bolagens bolagstämmor under våren 2022.

Respektive bolags affärsplan ska vara väl förankrad i styrelse, hos medarbetarna samt vara känd av kommunfullmäktige. Presidiet ska tillsammans med ekonomi- och kvalitetschefen tre gånger om året träffa företrädare för de helägda bolagen och då följa målarbetet gällande kvalitet, utveckling och ekonomi. Dessa träffar ska ligga till grund för bolagsuppföljningen i tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning och måste därför planeras in i slutet av juni och oktober samt i februari gällande årsredovisningen.

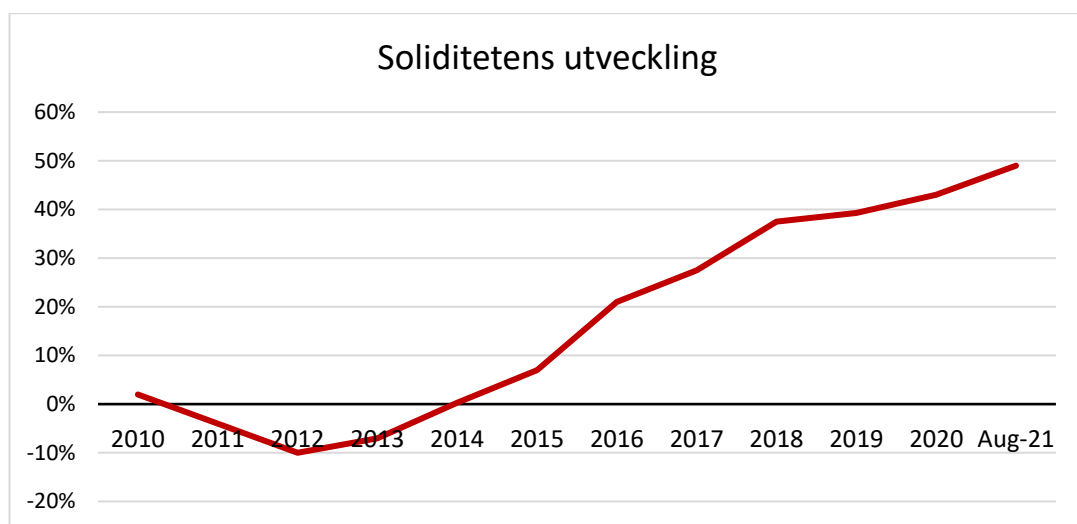
*Stillhet, spegelglans och dis
Foto: Linda Fribera*

4 Laxå kommuns ekonomi

I kommunallagen kapitel 11 § 12,13 regleras balanskravet, vilket innebär att kommunen ska ha balans mellan resultaträkningens intäkter och kostnader. Detta ska ses som ett led i att ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Eventuella underskott ska regleras inom tre år efter att de uppkommit. En kommun kan under vissa förutsättningar besluta om synnerliga skäl för att inte reglera hela eller delar av ett underskott. Möjligheten att underbalansera budgeten ska användas med restriktivitet och normalt sett endast något enstaka år.

Kommunens goda resultat de senaste åren innebär att inga kvarstående underskott sedan tidigare år finns att återställa. Budgeterat resultat för 2022 innebär att ekonomin ytterligare stärks. Målet att nå en soliditet på 50 % kommer kommunen slutligen att klara om man når målen framöver på ett resultat uppgående till 2 % av skatteintäkter och generella bidrag. Vid delåret prognostiserades ett resultat på 8,9 mnkr för helåret 2021, vilket är 4,8 mnkr bättre än budget för året. Om detta infaller så kommer soliditeten att förbättras.

För att nå en soliditet om 50 % krävs dock att ramfördelningen inte sammantaget och över tid överstiger beräknade standardkostnader. I bokslutet 2020 uppgick soliditeten till 42,7 vilket är en höjning från föregående år med 3,4 procentenheter. Om hänsyn tas till ansvarsförbindelsen inom linjen avseende pensionsförpliktelser blir soliditeten tyvärr negativ.

Soliditetens utveckling år 2010 till augusti 2021 Laxå kommun

4.1. Uppföljning

Vid fem tillfällen under året ska nämnderna upprätta prognoser med tillhörande åtgärds-paket/konsekvensbeskrivning för att hantera eventuella underskott. Dessa lämnas skriftligen och muntligen till kommunstyrelsen av respektive verksamhetschef. De fem prognoserna ingår månadsuppföljning för februari, tertialrapporten efter fyra månader, för juni, i delårsrapporten som upprättas efter årets åtta första månader samt i månadsuppföljningen för oktober. Nämnderna ska månaderna däremellan bevaka det ekonomiska utfallet och rapportera eventuella avvikelser till kommunstyrelsen.

De övergripande målen och nämndernas mål följs upp i delårsrapport och i årsredovisning. I tertialrapporten redovisas en enklare och översiktlig uppföljning av de finansiella målen.

Ekonomiavdelningen ansvarar för att en samlad redovisning av uppföljningar och prognoser redovisas till kommunstyrelsen.

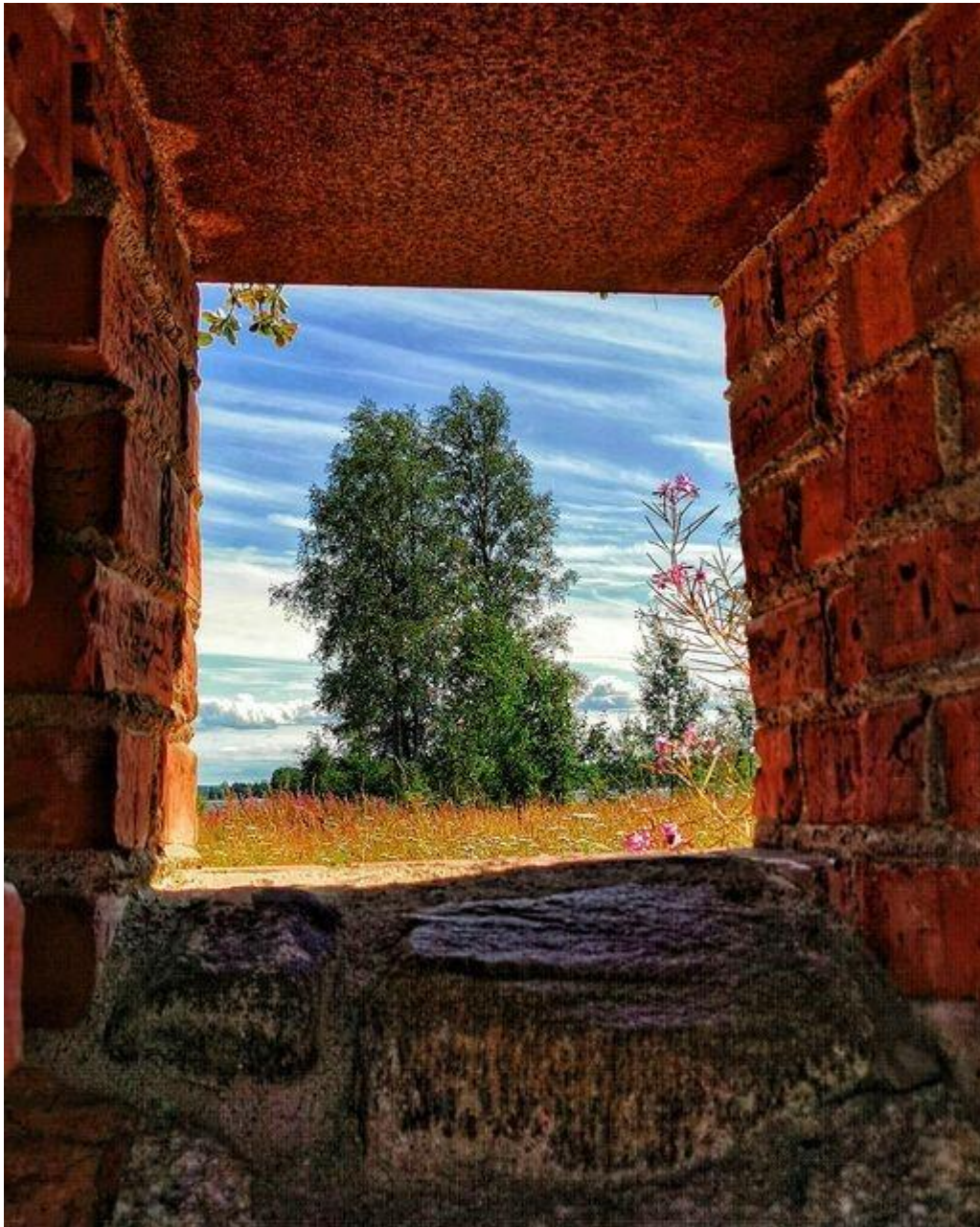
Nämnderna ansvarar för ekonomi och verksamhet inom sitt verksamhetsområde. Detta ansvar delegeras sedan till ansvariga verksamhetschefer som i sin tur delegerar vidare till övriga chefer.

*Von Boij-området i vinterskrud
Foto: Lena Karlsson*

5 Utdebitering i Laxå kommun

Skattesatsen för 2022 är oförändrat 22,18 kronor per beskattningsbar hundralapp.

*Utsikt vid ruinen vid Sockenstugan
Foto: Manfred Barenfeld*

6 Budget 2022 och ekonomisk plan

CIRKULÄR 21:35 från Sveriges kommuner och regioner

”Samhällsekonomisk utveckling

Skatteunderlagsprognosen vilar på en konjunkturprognos 2021–2022 samt ett medelfristigt scenario som sträcker sig fram till 2025. Under det andra halvåret i år kommer svensk BNP att överträffa den BNP-nivå som nåddes det första kvartalet 2020, det vill säga före den ekonomiska kris som coronapandemin utlöste. BNP för helåret 2021 beräknas även överstiga BNP helåret 2019, året före pandemin. Men för att återföra konjunkturläget till det som gällde före krisen krävs en BNP-nivå som är högre än så. Den långsiktiga BNP-trenden innebär en viss årlig ökning och en återhämtning av konjunkturen förutsätter att man ”tar igen den tillväxt som gått förlorad”. Att BNP 2021 endast beräknas bli en dryg procent högre än 2019, medan potentiell BNP samtidigt bedöms ha stigit med drygt 3 procent (2019–2021), innebär en försvagning av konjunkturen. BNP-gapet, det vill säga skillnaden mellan potentiell och faktisk BNP, är fortfarande negativt 2021 och i SKR:s prognos kommer det vara lågkonjunktur också 2022.

För det andra kvartalet i 2021 var antalet arbetade timmar omkring 2 procent svagare än det som gällde det första kvartalet 2020 och timgapet (skillnaden mellan faktiska och potentiella timmar) bedöms vara minus 4 procent. Den svaga BNP-utvecklingen sedan 2019 har därmed medfört en markant dämpning på arbetsmarknaden. SKR bedömer att den fortsatta återhämtningen för sysselsättningen kommer att vara relativt sett svagare än återhämtningen för BNP. I prognosen antas att tim- och BNP-gapen sluts under den andra halvan av 2023 då den svenska ekonomin antas nå ”normalkonjunktur”. En tydlig nedgång i andelen arbetslösa väntas ske kommande år, givet hög efterfrågetillväxt 2021–2022, men vi bedömer att arbetslösheten i flera år kommer att ligga högre än före krisen. Den samhällsekonomiska utvecklingen kommer beskrivas mer utförligt i Ekonomirapporten, oktober 2021.

Jämfört med den samhällsekonomiska utveckling som låg till grund för föregående skatteunderlagsprognos (se MakroNytt 2/2021) är det framförallt Budgetpropositionen för 2022 (samt en ändringsbudget för 2021) som har påverkat våra prognoser. Propositionsförslagen bedöms höja efterfrågan i svensk ekonomi avsevärt. Enligt regeringen summerar reformerna till 74 miljarder kronor för budgetåret 2022 (1,2 procent av BNP). Även om det är svårt att härleda detta ”reformbelopp” råder det inget tvivel om att det rör sig om omfattande satsningar.

Dämpningen av skatteunderlaget 2020 mindre än vid globala finanskrisen

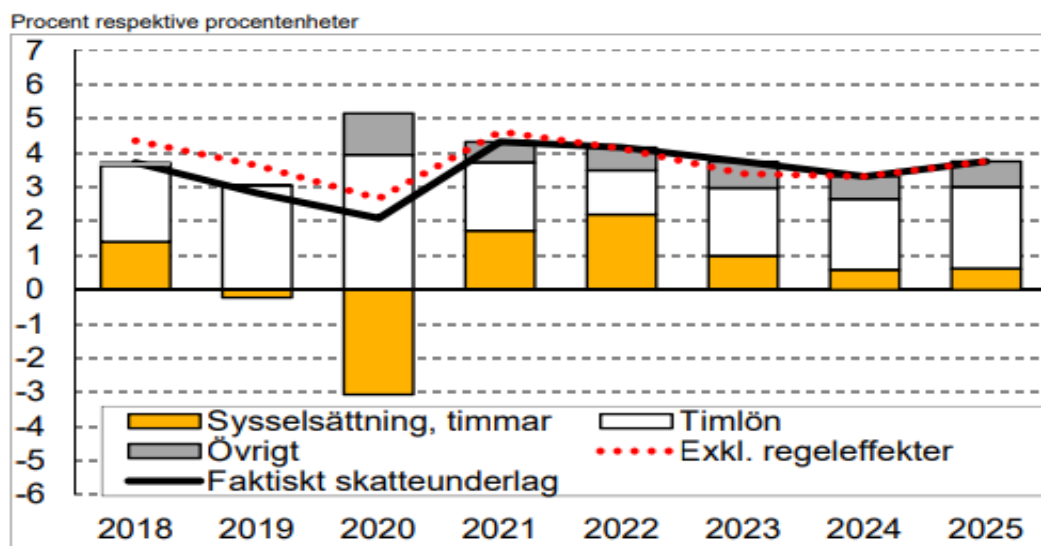
Den preliminära ökning av beskattningsbara förvärvsinkomster som Skatteverket publicerade 29 september indikerar att skatteunderlaget ökade med 2,1 procent 2020. Detta är en fortsatt inbromsning jämfört med 2018 och 2019. För att hitta lägre ökning (och under längre tid) av skatteunderlag måste vi gå tillbaka till 2009 och 2010: då ökade skatteunderlaget med i genomsnitt 1,7 procent per år. Ökningen av skatteunderlaget 2020

kunde ha blivit än svagare då effekten av de försvagade löneinkomsterna mildrades avsevärt genom de krisåtgärder som infördes för att motverka lågkonjunkturen. Regeringen införde korttidsarbete; anställda kunde gå ner i arbetstid en period med en subvention från staten. Samtidigt tog staten en stor del av de ökade sjuklönekostnaderna som pandemin ledde till. Detta hindrade uppsägningar och konkurser. Därutöver höjde regeringen ersättningsnivåerna i A-kassan och tog bort karensdagen i sjukförsäkringen samt kravet på läkarintyg. Alla dessa åtgärder bidrog direkt eller indirekt till att stärka skatteunderlaget.

Hög ökningstakt för skatteunderlaget 2021 och 2022

Den höga tillväxten för BNP och arbetade timmar 2021 och 2022 manifesteras i ett skatteunderlag som också ökar starkt: med drygt 4 procent per år. Främst är det lönesumman som driver uppgången. Regeringens åtgärder i BP22 ökar även transfereringsinkomsterna något 2022 (genom bland annat höjt tak i sjukförsäkringen, ändrade regler för äldre i sjukförsäkringen samt familjeveckan). Att arbetsmarknaden beräknas bli mer stram under 2024 och 2025 är grunden för vår bedömning om snabbare löneökningar mot slutet av perioden. I det medelfristiga scenariot (för 2024 och 2025) är det utbudet i ekonomin som sätter gränserna för tillväxten, inte minst arbetskraftens storlek. Ekonomin kan inte växa snabbare än dess tillgängliga resurser; arbete, kapital och teknologi. Dessa "kalkylår" råder det konjunkturell balans och arbetslösheten beräknas 2025 ligga omkring 7,5 procent. Reallöner och produktivitet, liksom skatteunderlaget följer då en trendmässig utveckling. Dessa ökningarna är måttliga i ett historiskt perspektiv, inte minst då produktivitetstillväxten antas vara relativt svag framöver. Sammantaget ökar det underliggande skatteunderlaget med 3,5 procent som genomsnitt under åren 2023 – 2025. Trendtillväxten de 10 senaste åren för densamma är 4,0 procent per år.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Källa: Skatteverket, SKR.

Ekonomi

Budget 2022 och ekonomisk plan för 2022, 2023 och 2024 är baserad på den prognos som Sveriges Kommuner och Landsting presenterade i cirkulär 21:35 den 30 september 2021.

Tillskott som aviserats under 2021 och som avser år 2021 har lagts till i tabellen nedan under summa generella statsbidrag och utjämning. Den del av "de gamla välfärds miljarderna" i BP2017 som ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed fördelas efter invånarantal, ingår i nedanstående tabell. För 2020 uppgick beloppet till 4,9 miljarder kronor och från och med 2021 ingår hela den avsatta summan 7,0 miljarder kronor i anslaget. Den del som under 2020 fördelats utifrån flyktingvariabler ingår inte i nedanstående tabell. De generella statsbidragen höjdes enligt BP 2018 med 3,5 miljarder kronor inför 2019 ("nya välfärds miljarder") och sedan med ytterligare 3,5 miljarder inför 2020 och uppgår därmed till 7 miljarder kronor från och med 2020, vilket ingår i nedanstående tabell.

Skatteprognos	2020	2021	2022	2023	2024
Summa skatteintäkter	249 104	256 939	260 701	267 305	273 254
Summa gen.statsbidrag och utjämning	129 074	133 780	134 385	134 748	138 485
Summa skatteintäkter	378 178	390 719	395 086	402 053	411 739
Förändring mnkr			4 367	6 967	9 686
Ökning%			1,12%	1,76%	2,41%

Från Cirkulär 21:35, Budgetförutsättningar för åren 2021 - 2024.

Skatteintäkterna och generella statsbidragen, exklusive välfärdsmedel, ökade kraftigt mellan år 2019 och 2020 på grund av det nya kostnadsutjämningsystemet. Mellan år 2020 och 2023 är det låga ökning mellan åren, det motsvarar knappt inflationens ökning. Prognosen för perioden är extra osäker i år då befolkningstalet för närvarande är lågt och skatteprognosen påverkas av förändringen av antalet invånare och konjunktrens utveckling. I prognosen för Laxå kommun beräknas den förväntade befolkningsutvecklingen per den 1 november 2021 uppgå till 5 620. Enligt SKRs prognos förväntas det vara lågkonjunktur även under 2022. I jämförelse med skatteprognosen som presenterades i augusti ökade utfallet på skatteintäkter då skatteunderlaget var bättre än enligt tidigare prognos, men ökningen berodde även på förstärkningen av de generella statsbidragen. Enligt budgetpropositionen för 2022 föreslås en förstärkning till kommunerna på totalt 2,1 miljarder kronor i generella statsbidrag, dessa finns med i tabellen ovan. Tidigare aviserade minskning av anslaget för nationella prov inom skolan drogs tillbaka och förväntas istället genomföras under 2024.

I cirkulär 21:35, utgivet av SKR, framgår det även att det aviserats om en minskning av medel till obligatorisk lovskola. Mellanskillnaden förväntas finansiera förstärkningen av likvärdig skola som är ett riktat statsbidrag till skolan. Dessvärre fick Laxå kommun en lägre bidragsram för likvärdig skola år 2022 än år 2021.

6.1 Avskrivningar

Avskrivningarna beräknas uppgå till ca 6 000 tkr varje år. Investeringstakten har ökat något men ska över tid motsvara avskrivningarna. Avskrivningarna sker på anskaffningsvärdet av en anläggningstillgång och påbörjas månadsvis efter det att investeringen slutförts. En tillgång ska ha ett anskaffningsvärde på minst ett prisbasbelopp och en nyttjandetid på minst tre år för att räknas som en anläggningstillgång.

6.2 Finansnetto

Finansnettot är skillnaden mellan de finansiella intäkterna och de finansiella kostnaderna. Finansnettot är, på grund av minskade lån och ökade borgensavgifter, positivt.

Kommunen har placeringar som täcker betalning av låneskulden och avsättningen för deponin. Placeringar kommer under år 2021 helt att falla ut i likvida medel för att kunna amortera kvarstående lån och för att ha medel när avsättningen ska användas för att täcka deponin.

De finansiella intäkterna avser de borgensavgifter som kommunen tar ut för de lån som bolagen inom koncernen har och som kommunen borgar för. Borgensavgiften fastställs utifrån en extern beräkning av borgensavgiften. Borgensavgiften varierar för närvarande mellan 0,21 % - 0,59 % beroende på bland annat bolagets finansiella ställning och resultat samt bedömd risk.

De finansiella kostnaderna består i räntekostnader som kommunen har på det kortsiktiga lånet samt bankkostnader.

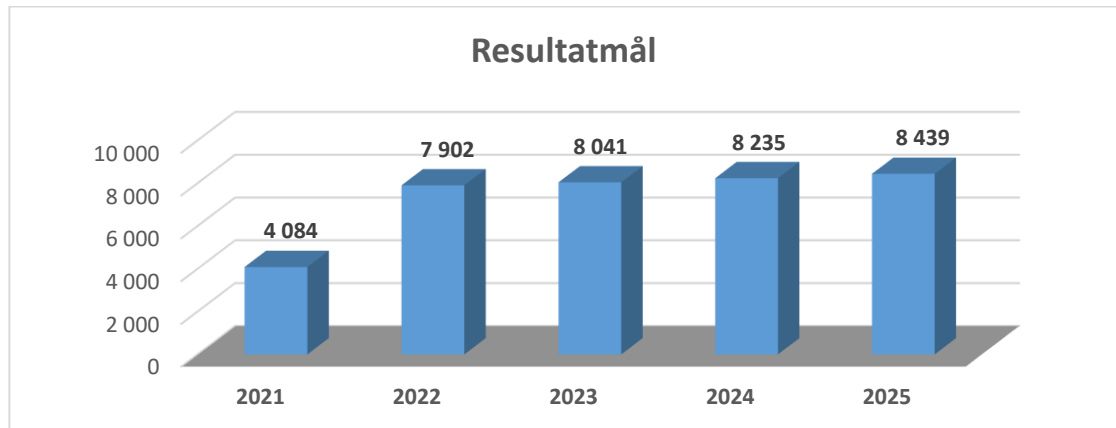
6.3 Årets resultat

Det långsiktiga resultatmålet är ett årligt positivt resultat motsvarande 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Denna resultatnivå är nödvändig för att skapa en långsiktig balans och för att kunna hantera kommunens pensionsskulder och även för att stärka kommunens ekonomi, efter år av svaga resultat, uppgick resultatmålet fram till år 2016 till 10 000 tkr. För år 2018 och för de därefter kommande åren beräknas resultatnivån till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket är ett normalt resultatmål jämfört med övriga kommuner i landet. Ett undantag gjordes för år 2019 då ett resultatmål på 1% tillfälligt sattes för att tillskjuta 3 mnkr tillfälligt till BUN:s ram. För år 2021 har resultatmålet sänkts med 3 500 tkr för att användas för att finansiera omhändertagandet av avfallet i Røfors. Om täckningen av deponin kommer att kosta mer än avsättningen så kommer det att innebära en kostnad för Laxå kommun, som påverkar resultaträkningen.

*Vattentornet i Laxå
Foto: Margaretha Swenson*

Resultatmålet uppgår för år 2021 till 4 084 tkr, för år 2022 till 7 902 tkr, år 2023 till 8 041 tkr, år 2024 till 8 235 tkr och för 2025 till 8 439 tkr. Se diagram nedan.

Se resultatbudgeten nedan.

Resultatbudget Belopp i tkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens nettokostnader	-383 854	-390 712	-400 204
Avskrivningar	-6 000	-6 000	-6 000
Verksamhetens nettokostnader	-389 854	-396 712	-406 204
Skatteintäkter	260 701	267 305	273 254
Generella statsbidrag	134 385	134 748	138 485
Verksamhetens resultat	5 232	5 341	5 535
Finansiella intäkter	2 800	2 800	2 800
Finansiella kostnader	-130	-100	-100
Resultat efter finansiella poster	7 902	8 041	8 235
Extraordinära poster	0	0	0
Årets resultat	7 902	8 041	8 235

6.4 Balansräkning

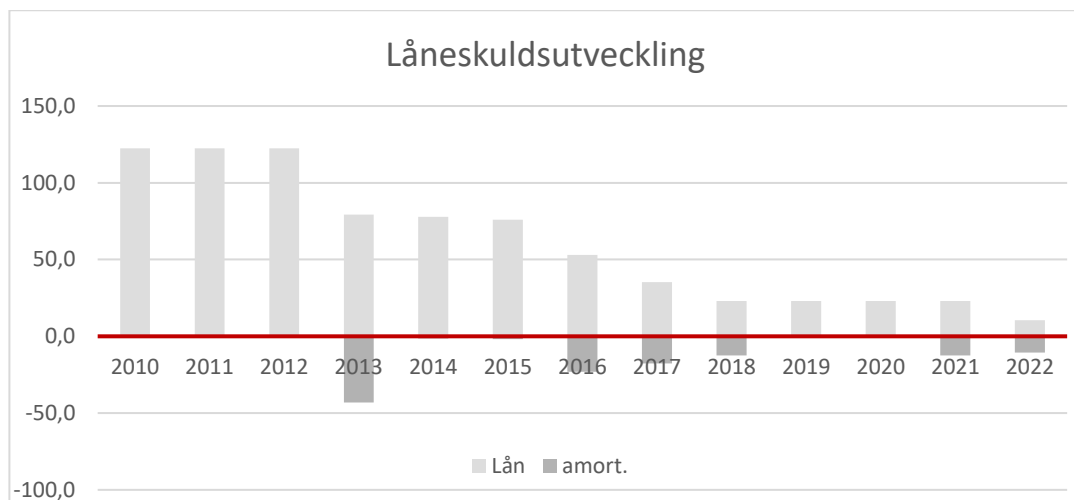
Balansräkningen redovisar fördelningen av kommunens tillgångar, skulder och eget kapital. Eget kapital avser skillnaden mellan tillgångarna och skulderna och speglar kommunens ekonomiska resultat över åren. Vid ingången av 2020 var Laxå kommuns egna kapital positivt med 76,1 mnkr. Resultatbudgeten för 2022 inklusive planen för 2023-2024 innebär att det egna kapitalet förbättras.

Balansräkning	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2022	2023	2024
Anläggningstillgångar	103 800	104 300	104 800
Omsättningstillgångar	42 470	41 270	41 000
Likvida medel	59 850	64 150	68 150
Tillgångar	206 120	209 720	213 950
Eget kapital	117 870	125 870	134 070
Avsättningar	22 000	18 800	15 600
Kortfristiga skulder	65 150	64 150	63 500
Långfristiga skulder	1 100	900	780
Skulder och eget kapital	206 120	209 720	213 950
Soliditet	57,19%	60,02%	62,66%
Utveckling pensionsskuld	139 587	132 906	128 311

Lån

De långsiktiga lånen uppgick vid årsskiftet 2020/2021 till 22,9 mnkr. I juni år 2020 skulle 10,5 mnkr amorteras för att minska låneskulden till 12,4 mnkr. Beslut togs om att förlänga lånet på 10,5 mnkr eftersom prognosläget varit så osäkert p.g.a. den pågående Corona-pandemin och kommunen värnade då om betalningsberedskapen. Amorteringen av lånet sköts då upp till juni år 2022 istället.

Låneskuldens utveckling diagram år 2010 till 2022

För att minimera kommunens ränterisk anger finanspolicyn att minst 50 % av de långfristiga lånen ska ha en bunden ränta på mer än ett år.

Kostnadsräntorna har sjunkit det senaste året och när lånet på 10,5 mnkr skulle omsättas var räntan 0,31 %.

Just nu så har Laxå kommun inga långfristiga lån då amortering beräknas göras av lånet på 12,4 mnkr i oktober 2021 och lånet på 10,5 mnkr beräknas amorteras i juni år 2022. Detta innebär att samtliga lån till Kommuninvest är kortfristiga.

Kommunens likviditet har kraftigt förbättrats under det sista året, det beror framför allt på det goda resultatet år 2020 och de tillskott som staten gjort till kommuner och regioner. Likviditeten har även påverkats av att de placeringar kommunen har haft har sålts och omsatts till likvida medel för att kunna amortera lånen.

Fastställande av ram för rörelsekredit

Ekonomichef har enligt finanspolicyn möjlighet att ta upp rörelsekrediter, med en löptid upptill 360 dagar, inom den ram kommunfullmäktige fastställt. Ram för rörelsekredit om 20 mnkr fastställdes av kommunfullmäktige den 19 februari 2020. Storleken på ramen är fortfarande aktuell och bör inte ändras.

Fastställande av borgensramar

Kommunen har en borgenspolicy och i den framgår att kommunen är restriktiv med att ge borgen och det är i dagsläget enbart bolag och förbund där kommunen är hel- eller delägare som kommunen gett borgen.

Utfästa av kommunfullmäktige kvarstående borgensåtagande:

Belopp i kr	Ägarandel av bolag	Utfäst borgen	Andel av utfäst borgen av Laxå kommun
Laxå Vatten AB	100%	38 000 000	38 000 000
Laxå Värme	100%	30 019 000	30 019 000
Laxå kommunfastigheter AB	100%	115 564 903	115 564 903
AB Laxåhem	100%	257 853 030	257 853 030
Sydnärkes utbildningsförbund, solidarisk borgen	17,39%	187 000 000	32 519 300
Sydnärkes kommunalförbund		24 000 000	24 000 000
Summa		652 436 933	497 956 233

Fastställande av totalt rambelopp för kommunens borgensåtagande till kommunens förbund och bolag uppgår till 498 mnkr. Borgensåtaganden har minskat i jämfört med föregående år då Laxå Vatten AB begärde utträde ur Vätternvatten AB.

*Drömmarnas tunnel under E20
Foto: Elvy Rust-Lindblad*

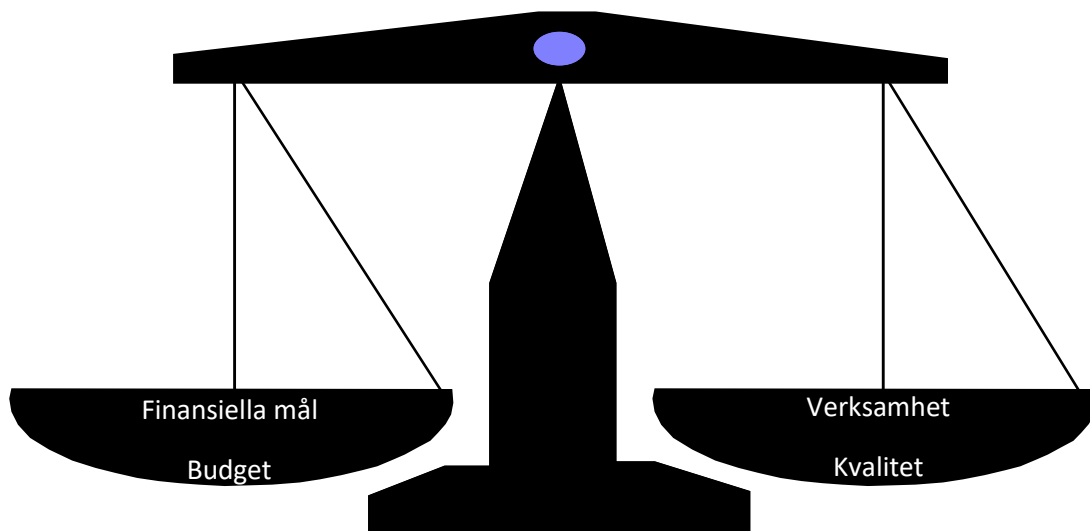
6.5 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar hur de likvida medlen, det vill säga pengarna på banken, kommer att förändras under åren. De likvida medlen förändras inte enbart på grund av det ekonomiska resultatet, utan förändring av kortfristiga tillgångar och skulder påverkar också stort, liksom investeringsnivån. Kommunens likviditet var god under 2020, men har förstärkts ytterligare under 2021 på grund av det höga resultatet 2020. Ökningen av likviditeten beror bland annat på extra tillskott av statsbidrag samt av ett lågt nyttjande av årets investeringsbudget. Per 31 augusti uppgick den totala likviditeten inklusive placeringar till 91,8 mnkr. Det innebär att lån kommer att kunna betalas tillbaka som beskrivs ovan.

Kassaflödesanalys	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2022	2023	2024
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	7 902	8 000	8 200
Justering för av- och nedskrivningar	6 000	6 000	6 000
Justering för gjorda avsättningar	-3 200	-3 200	-3 200
Medel från Verksamheten	10 702	10 800	11 000
Ökn (-)/minskn (+) kortfristiga ford.	0	0	0
Ökn (-)/minskn (+) Förråd	0	0	0
Ökn (+)/minskn (-) kortfristiga skulder	-2 100	0	0
Kassaflöde löpande Verksamhet	-2 100	0	0
Investeringsverksamheten			
Invest i mtrl anläggningstillgångar	-9 500	-6 500	-6 500
Avyttr/amort av fin anläggningstillg	0	0	0
Kassaflöde Investeringar	-9 500	-6 500	-6 500
Finansieringsverksamheten			
Amortering av skuld	-10 500	0	0
Kassaflöde finansiering	-10 500	0	0
Periodens kassaflöde	-11 398	4 300	4 500
Likvida medel vid årets början	71 248	59 850	64 150
Likvida medel vid årets slut	59 850	64 150	68 650
Förändring av likvida medel	-11 398	4 300	4 500

7 Finansiella mål

För att uppnå en god ekonomisk hushållning är det viktigt att det finns en medveten balans mellan tillgängliga finansiella resurser och verksamhetsvolymen, dvs. vilken verksamhet vi ska erbjuda och producera samt vilken kvalitet verksamheten ska ha. De tillgängliga finansiella resurserna tillsammans med de finansiella målen ligger till grund för den totala budgetramen. Den aktuella budgetramen ska sedan ligga till grund för den verksamhet som ska bedrivas och den kvalitet som verksamheten ska ha, vilket kan utläsas både i de övergripande målen och de nämndspecifika målen. Resonemanget kan beskrivas med hjälp av följande bild.

Mål för eget kapital

Förändring av eget kapital ska under planperioden 2022 - 2024 uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Förändringen av eget kapital visar årets resultat. Om årets totala intäkter för kommunen överstiger årets totala kostnader (inklusive avskrivningar och extraordinära kostnader) blir förändringen positiv. I företagsekonomiska termer uttrycks förändringen av eget kapital som vinst eller förlust. Målet är satt exklusive extraordinära intäkter. Vid ingången av 2021 var Laxå kommuns egna kapital positivt med ca 101 mnkr och det budgeterade resultatet innebär att det egna kapitalet vid årets slut beräknas uppgå till 110 mnkr. Prognosen för 2021 innebär att målet ovan förväntas att uppfyllas.

Mål för soliditeten

Soliditeten ska förbättras och långsiktigt uppgå till minst 50 % för Laxå kommun och för Laxå kommunkoncern långsiktigt uppgå till minst 15 %.

Soliditeten visar hur stor del av kommunens/kommunkoncernens tillgångar som finansierats med egna medel, det vill säga eget kapital. Summa eget kapital ställs i relation till kommunens/kommunkoncernens totala tillgångar. Soliditetsutvecklingen är beroende dels av årets resultat (förändring av eget kapital), dels av hur förändringen av tillgångarna finansieras. Om tillgångarna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet sjunker soliditeten. För att få oförändrad soliditet eller höjd soliditet måste resultatet förbättras genom ökade intäkter eller minskade kostnader, och/eller att tillgångsökningen begränsas.

Från ingången av 2021 är soliditeten för Laxå kommun till 42,7 %. Om helårsprognosen som presenterades i delårsboks slutet per sista augusti realiserar förväntas Laxå kommuns soliditet uppgå till 49 % vid årets slut.

Från ingången av 2021 är soliditeten i kommunkoncernen 11,8 %.

Mål för likviditeten

Likviditeten i Laxå kommun ska vid årets slut uppgå till minst en månads skatteintäkter och utjämningsbidrag.

För 2021 uppgår en månads skatteintäkter och utjämningsbidrag till ca 31,8 mnkr.

Den likvida situationen är bra och det fanns 87,8 mnkr på bankkontot per 31 augusti 2021. Utöver det hade kommunen placerat 4 mnkr i räntebärande papper. Avsättningar som är gjorda för sluttäckning av deponin ska betalas ut under de kommande fem åren, vilket påverkar likviditeten negativt. Att kommunen uppnår de budgeterade resultaten gör att likviditeten stärks och att det ges utrymme för amortering av lånen och investeringar.

Kommunfullmäktige har fattat beslut om en finanspolicy som innebär att kommunen kan bredda sin placering i räntebärande värdepapper. Eftersom kommunens likviditet kommer att vara god närmaste åren ger det en möjlighet att öka avkastningen något samtidigt som likviditeten planeras till att möta inlösningen av de bundna lånen.

Mål för låneskulden

Kommunens samtliga lån ska vara återbetalda senast år 2022. Kommande investeringar ska finansieras med egna medel.

Laxå kommun har de mesta av sina tillgångar (fastigheter mm) i sina bolag. De egna tillgångarna består av infrastruktur så som gator och vägar samt inventarier. Utifrån tillgångsperspektivet ska Laxå kommun inte ha egna lån i större utsträckning. Utifrån den framtida finansiella utvecklingen bör kommunen betala tillbaka resterande låneskuld. Kommande investeringsutgifter bör därför klaras av med egna medel.

Bergskanalen
Foto: Lena Karlsson

8 Driftbudget

Här redovisas de nettokostnadsanslag som verksamheterna disponerar under åren 2022 - 2024. I ramtilldelningen är inte löneökningen för år 2022 inräknat. Kompensation för respektive års löneökningar återfinns liksom tidigare år centralt i kommunens finansförvaltning och ska storleksmässigt ge utrymme för full kompensation till nämnder och styrelse.

I nämndernas detaljerade budget har verksamheterna ännu inte kommit i ram och budgetarbetet med att arbeta fram åtgärder pågår fortfarande. Budgetunderskottet avseende de detaljerade nämndbudgetarna mot tilldelade nämndramar uppgår till 10,7 mnkr för år 2022. Underskotten avseende de detaljerade budgetarna mot nämndram finns i Social- och omsorgsnämnden 4,8 mnkr och Barn- och utbildningsnämnden 5,9 mnkr. Arbete med att se över sina kostnader i nämnderna pågår för att komma i ram. Budgetavvikelsen är inklusive de nya tillskott som politiken satsat inför 2022.

Intäkterna i driftsbudgeten är räknade på en befolkningssiffra på 5 620 invånare utifrån historiska perspektiv. Under året 2021 har befolkningen minskat, om befolkningsunderlaget fortsätter att understiga 5 620 även under hösten förväntas det påverka skatteintäkterna negativt inför kommande år.

Planeringsreserven inom finanserna uppgår till 5 mnkr för oförutsedda kostnader och politiska prioriteringar. Det finns även planeringsreserver på nämndnivå som utgör 1 % av nämndram, totalt 3,4 mnkr. Beroende på storleken på oförutsedda kostnader som uppstår under år 2022 kan dessa planeringsreserver påverka resultatet positivt.

Skatteunderlaget baseras på befolkningssiffran den 1 november. Budget 2022 och ekonomisk plan för 2022, 2023 och 2024 är baserad på den prognos som Sveriges Kommuner och Regioner presenterade i cirkulär 21:35 som publicerades den sista september. En ny prognos kommer att presenteras i december vilken då är beräknad på de riktiga befolkningssiffrorna. Prognosen kan påverkas av förändrade konjunktursiffror. I år har prognosläget fortsatt varit mycket osäkert på grund av Corona-pandemin och dess effekter.

Laxå kommun avsatte år 2020 medel till resultatutjämningsreserv om 17,3 mnkr. År 2018 gjordes även en avsättning på 4,6 mnkr, vilket innebär att den sammanlagda avsättningen uppgår till 21,9 mnkr att använda att reglera ett minusresultat vid konjunkturedgångar. Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras framgår av CIRKULÄR 21:35 samt de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med SKR:s nuvarande prognos skulle det vara möjligt åren 2023–2025. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.

Under de kommande åren har en reserv avsatts för planering och politisk prioritering. Reserven uppgår för år 2022 till 5 mnkr, år 2023 till 9,7 mnkr och år 2024 till 10,2 mnkr.

Pensionskostnaderna för kommunen kommer att ligga på ungefär samma nivå år 2022 - 2024 för att sedan år 2025 öka kraftigt. Enligt prognos från KPA så kommer pensionerna inklusive löneskatt att öka med ca 3 mnkr år 2025. Detta beror framförallt på att de förmånsbestämda pensionerna ökar kraftigt. Utbetalningarna kopplade till ansvarsförbindelsen kommer att successivt minska enligt prognosen.

Kommunen samarbetar med ett flertal förbund och nämnder där budgetprocessen fortfarande pågår. Hur deras verksamhetsambitioner och kostnadsutveckling kommer att påverka Laxå kommuns redovisas i samband med respektive nämnd/förbund budgetprocess. I Laxå kommuns budgethandling har hänsyn tagits till förändringar så långt det är möjligt.

Utöver den fördelning som innefattar skatter och generella statsbidrag har Riksdagen beslutat om ett statsbidrag de s.k. välfärdsmiljarderna. Välfärdsmiljarderna har tidigare fördelats utifrån en flyktingvariabel och invånarantal från och med år 2021 ingår de tillskjutna välfärdsmiljarderna i sin helhet i SKR:s skatteprognos varför dessa inte kommer att presenteras separat i budgeten i år.

Statsbidraget för Stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling förväntas att utökas av regeringen från 6,23 miljarder kronor till 6,5 miljarder kronor för 2022. Barn- och utbildningsnämnden räknar med att erhålla dessa i budgeten, men kommunen förväntas erhålla en lägre bidragsram med 0,3 mnkr i jämförelse med 2021. Under 2021 tilldelades skolan ett nytt riktat bidrag, så kallat "skolmiljarden". Detta bidrag förväntas kunna sökas även under 2022. Skolmiljarden syftar, som för 2021, till att alla barn och elever ska få den utbildning de har rätt till trots Corona-pandemi. Medlen kan bland annat användas till ökad undervisningstid och mer stöd för de elever som behöver det.

Det riktade statsbidraget för äldreomsorgssatsningen som uppgår till 3,2 mnkr är upptaget inom Social- och omsorgsnämndens budget. Storleken på äldreomsorgssatsningen uppgår till samma belopp som beviljades år 2022. Äldreomsorgssatsningen är ett permanent årligt resurstillskott om 4 miljarder kronor på nationell nivå och fördelas till kommunerna för att skapa ökade förutsättningar att stärka äldreomsorgen.

I tabellen på kommande sida framgår respektive nämnds tilldelade ram exklusive budget för löneökningar som genomförs 2022. Budget avsatt för löneökningarna presenteras på en egen rad. Planeringsreserven för politiska prioriteringar uppgår till 5 mnkr år 2022, men bör nyttjas med försiktighet då verksamheterna budgeterat för ett underskott som överstiger reserven.

De finansiella intäkterna består främst av borgensavgifter som kommunen tar ut för de lån som bolagen inom koncernen har och som kommunen borgar för.

Driftbudget	2022	2023	2024
Ram BUN	-101 584	-101 844	-102 707
Ram SON	-144 283	-142 505	-142 523
Ram KS	-105 433	-103 275	-105 071
Ram KN	-13 921	-13 676	-13 836
Miljönämnd	-1 130	-1 153	-1 177
Summa	-366 351	-362 453	-365 313
Löneökning inklusive PO-pålägg 2021-2027	-5 918	-12 024	-18 180
Pensionskostnader	-12 500	-12 500	-12 500
Planeringsreserv/pol priort			
<i>Planeringsreserv/pol priort</i>	-5 086	-9 734	-10 212
Resultatmål	-7 902	-8 041	-8 235
Finansiella intäkter	2 800	2 800	2 800
Finansiella kostnader	-130	-100	-100
Summa kostnader	-395 086	-402 053	-411 740
Finansiering	395 086	402 053	411 740
Ofördelade medel (prel)	0	0	0
Total finansiering	395 086	402 053	411 740
Totalt fördelade medel	-395 086	-402 053	-411 740

Vattendammen vid Dr. Hannerz park
 Foto: Lena Karlsson

Tabellen nedan visar nämndernas budget på en mer detaljerad nivå, där olika budgetjusteringar som till exempel tillfälliga satsningar tydliggörs genom att anges på egna rader för att kunna följa ramens förändring genom åren.

Ramanslag	Bun	Son	Ks	Kn	Miljö
Grundram 2021	-88 214	-133 324	-99 231	-11 105	-1 326
Lönejustering år 2020	-1939	-2399	-741	-156	
Lönejustering år 2021	-1768	-2295	-700	-121	
Lönejustering år 2022					
Minskning av PO-pålägg utifrån SKR:s prognos	224	361	107	17	
Uppräkning med 1,8% (PrisindexKommunalVerksamhet)	-742	-855	-673	-156	
Valnämnden, gäller bara för år 2022			-200		
Uppräkning Nerikes Brandkår 1,9%			-166		
Uppskattad förändring Sydn. Utb.f. Vår andel 17,63%			1 094		
Uppräkning Gata och park 2,2% (PKV)			-187		
Uppräkning IT-nämnden 2,8%+ska inkludera Sydnet 2.0			-164		
Uppräkning Sydnärkes folkhälsoenhet			-33		
Uppräkning Sydnärkes miljönämnd 2%					196
Uppräkning Samhällbyggnadsförvaltning Sydnärke			-225		
Uppräkning samordningsförbundet Finsam			-33		
Uppräkning överförmyndarnämnden			-11		
Uppräkning lönenämnden			30		
Tillfälligt kök Centralskolans renovering/tillfälligt tillskott			-500		
Kompensation för hyreshöjningar	-253	-21			
Välfärdssatsning, hyror skolan	-4000				
Kortidsplatser, SON		-2000			
Kultursatsning				-2000	
Ettapp 1 Tivedsvägen renovering av ytskikt/tillfälligt tillskott		-1000			
Tillfälligt tillskott renovering kommunkontoret			-1300		
Renovering av broar besiktningar			-250		
Kostnad för omhändertagandet av lakvatten från Laxå Vatten			-300		
Tillfälligt tillskott IFO		-2100			
Tillfälligt tillskott arbetsmarknad och integration			-1500		
Tillfälligt tillskott för lovskola (ersättning till elever)	-192				
Tillfälligt tillskott till BUN	-4000				
Nya politiska satsningar - tillfälliga tillskott 2022	-700	-650	-450	-400	
Aktuell nämndram	-101 584	-144 283	-105 433	-13 921	-1 130

Enligt information från SKR förväntas personalomkostnadspålägget (po-pålägg) att sänkas från 40,15 % till 39,75 % inför året 2022. Utifrån det har budgetramen sänkts för respektive nämnd med mellanskillnaden i po-pålägget. En uppräkning med 1,8 % på tidigare budgeterade omkostnader har kompenserats nämndram vilket motsvarar prognostiserat prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för övrig förbrukning år 2022.

Driftskostnaderna har en naturlig ökning varje år utifrån ökade kostnader för personal, material och övrigt. Förutom detta så vill de partier i politisk majoritet göra satsningar som är till gagn för kommunen och dess invånare. De ökade satsningar inom driftredovisningen som genomförs år 2022 är enligt nedan.

Inom kommunstyrelsens verksamhetsområde

År 2022 är ett valår, och därmed tillskjuts kommunstyrelsen extra medel på 200 tkr tillfälligt som kompensation för ökade kostnader. En stor osäkerhetsfaktor i kommunstyrelsen tilldelade budgetram är medlemsbidraget för Sydnärkes Utbildningsförbund som ännu inte är bestämt. Den uppskattade kostnadsminskningen baseras på att beräkningen av medlemsbidraget sker efter samma modell som föregående år. Revisorerna har inför budget 2022 inkommit med ett äskande om utökad budget, kommunfullmäktiges presidium har berett ärendet och föreslagit om en oförändrad budget i jämförelse med 2021

En ny kostnad som har belastat kommunstyrelsen under 2021 avser omhändertagande av lakvatten från deponin i Mosjön, ett tillskott har tilldelats kommunstyrelsen för att täcka den ökade kostnaden. Ytterligare tillskott har tilldelats arbetsmarknad och integration enheten på 1,5 mnkr för att kunna upprätthålla den verksamhet som finns idag med två jobbcoacher. Arbetslösheten är nere på under rikets nivåer och glädjande så är det nu flera anställda i företag i Laxå.

Under år 2022 planeras en renovering av Centralskolans kök. Under renoveringen kommer verksamheten nyttja ett tillfälligt kök samt upparbeta andra tillfälliga kostnader under året, därmed kompenseras måltidsenheten med ett tillfälligt tillskott på 500 tkr under 2022.

Nya politiska satsningar:

I Laxå tätort finns både kompostflak för insamling av trädgårdsavfall inom Nyhammarområdet samt den kompostanläggning som finns intill kommunens förråd. Vi vill se något liknande för Finnerödja beroende på plats och möjlighet i samverkan med LKFAB. Denna satsning på 100 tkr är för att ta fram rätt plats och påbörja arbetet med en mobil komposthämtning som kan utvecklas till en fast kompostanläggning.

Under 2022 vill vi se en mindre ökning av blomsterarrangemang, parkbänkar och övrigt som ökar trivseln där det finns behov och plats. Vi satsar 200 tkr inom detta område. Vi vill också se installation av en cykelpump i Finnerödja som en trivselåtgärd, liknande den som finns vid Resecentrum i Laxå tätort, här satsar vi 50 tkr.

Att hitta fler företag genom marknadsföring som flyttar till eller etablerar sig i vår kommun är en framtidssatsning som ger arbete och inkomster både för den enskilde och för kommunen. Vi satsar 100 tkr på detta arbete.

Inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde

Barn- och Utbildningsnämndens ram utökades år 2020 permanent med 4,2 mnkr. Detta ingår ovan i den ingående grundramen. Nämnden har även fått tillskott till hyror för nybyggnation samt ökade hyror för reparation och underhåll uppgående till 4 mnkr, tillskottet kvarstår år 2022.

Barn- och utbildningsnämnden har tilldelats extra medel på 4 mnkr för år 2021 från det tillfälliga tillskottet på 10 mdr på nationell nivå. Även det tillskottet kvarstår i budget 2022.

Kompensation för hyreshöjande åtgärder som är beslutade har skett. Barn- och utbildningsnämnden har fått kompensation för hyresökning gällande renovering av Centralskolans kök samt renovering av bild- och slöjdsal.

Majoriteten har för avsikt att även fortsättningsvis satsa de medel som behövs för att fortsätta renovera skollokaler. Några av dessa lokaler är bland annat Hemkunskapslokaler på Centralskolan (2023), och övriga icke-renoverade lokaler kommande år.

En ny satsning för året 2022 inom barn- och utbildningsnämnden är ett tillfälligt tillskott för lovskola på 192 tkr. Satsningen ska användas för att ersätta elever i årskurs 9 med lön om de deltar på lovskola som erbjuds under läsåret. En åtgärd i arbetet med att uppnå en ökad måluppfyllelse.

Nya politiska satsningar:

Gratis och lättillgängliga mensskydd i skolan är ett sätt att öka tryggheten för unga tjejer och samtidigt arbeta för en ökad jämställdhet. Därför ska det införas på Centralskolan och Finnerödja skola under 2022. Vi satsar 100 tkr på detta.

Vi satsar 600 tkr för en tjänst som verksamhets- och kvalitetsutvecklare för ett antal prioriterade utvecklingsområden i anslutning till nämndens mål. Bland dessa kan nämnas kollegialt lärande, språkutvecklande arbetssätt, inkluderande lärmiljöer och pedagogisk kontinuitet. Uppdraget för denna är att stödja pedagogernas och rektorernas arbete med att skapa förbättrade förutsättningar för barnens och elevernas lärande och utveckling genom att erbjuda ett systematiskt, långsiktigt och verksamhetsnära stöd för utveckling av utbildningen.

Inom social- och omsorgsnämndens verksamhetsområde

Social- och omsorgsnämnden har tidigare tilldelats 2,0 mnkr för korttidsplatser och tilldelningen kvarstår under 2022. Nämnden har även fått tillfälligt tillskott på 1,0 mnkr för att kunna renovera lokalerna på Tivedsvägen samt fått ett tillfälligt tillskott på 2,1 mnkr till IFO för att kompensera för minskade intäkter.

Nya politiska satsningar:

Majoriteten föreslår en satsning på Björkhagen i Laxå genom att uppgradera Björkhagen till ett Trygghetsboende utifrån de gemenskapsutrymmen som redan finns. Det som behövs läggas till är en värd/värdinna för olika typer av aktiviteter under del av dagen. Utifrån detta satsar vi 300 tkr. Även de seniorer som bor på Ramundergården ska ha möjlighet till ett aktivt och stimulerande boende. Vi vill därför ha en aktivitetsansvarig även här och satsar därför 300 tkr på detta.

Vi vill satsa på Ramundergården och särskilt boende genom att vara beredda att öppna den åttonde avdelningen när behovet finns. Idag, i slutet av 2021, är det en balans mellan efterfrågan och tillgänglighet. Denna avdelning när den öppnar kommer att vara inriktad på demensvård.

Vi vill ge möjlighet för särskilt boende och dess personal att plocka upp idéer och lära sig från andra kommuner. Vi satsar en mindre summa (50 tkr) för att några undersköterskor ska ha möjlighet att besöka andra kommuner och boende under någon dag eller dagar.

Inom kulturnämndens verksamhetsområde

Kulturnämnden tilldelas i likhet med föregående år 2 mnkr till en fortsatt satsning på kulturen i Laxå kommun. Tillskottet innebär bland annat att nämnden kan fortsätta satsningen på utökad bemanning i Allaktivitetshuset, kulturskolan, bibliotekets uppsökande och läsfrämjande arbete i förskolorna och ge våra unga fler möjligheter till en rikare fritid.

Nya politiska satsningar:

Simkunnighet för unga både räddar liv och ger möjlighet att få fullständigt betyg inom Idrott i grundskolan. Vi satsar 100 tkr för att etablera en simskola inför sommaren 2022 inklusive utbildning av personal.

Utöver ovan satsning på 2 mnkr tilldelas Kulturnämnden ytterligare 300 tkr för att satsa på bättre bemanning inom fritidsverksamheten samt möjliggöra en fortsättning på arbetet med att utforma vår kommun till en vackrare plats med mer offentlig konst.

*Stillhet över en av Tivedens sjöar
Foto: Linda Friberg*

9 Investeringsbudget

En investering är anskaffningar som uppgår till mer än ett prisbasbelopp (48 300 kr för 2022) och om det anskaffade har en livslängd på 3 år eller mer. Övriga inköp finansieras ur respektive nämnds driftsbudget.

Anskaffningstillgångarna ska från och med 2014 komponent-avskrivas vilket innebär att tillgången ska delas upp i de komponenter som den består av och med syfte att avskrivningarna ska spegla de olika komponenternas livslängd. Komponentavskrivningen innebär också att när en komponent måste återanskaffas så ska detta göras som en investering. Nya toppskikt på gator och vägar får inte längre tas i driften utan ska redovisas som en tillgång.

Investeringsbudgeten har för år 2022 utökats till 9,5 mnkr för att sedan sänkas till 6,5 mnkr under 2023 och 2024.

Internränta för år 2022 som rekommenderas av SKR är 1,0 % varför räntan sänks till 1,0 % för år 2022. Det motsvarar en sänkning med 0,25 procentenheter i jämförelse med räntan för år 2021. Internräntan ger upphov till kapitalkostnader för de nämnder som gjort investeringar. Kommunen använder nominell metod vid beräkning av kapitalkostnader. Metoden innebär att internräntan beräknas på kvarvarande värde på anläggningarna (bokfört värde) och att avskrivning sker med samma belopp varje år under anläggningens livslängd. Avskrivningarna börjar månaden efter att investeringen har skett.

Investeringsutgifterna utgör en viss förhöjning från tidigare år, framför allt är det en extra satsning på asfalt som föreslår för 2022, denna typ av investering har en längre avskrivningstid än övriga investeringar vilket innebär att kapitalkostnaden per år blir låga. Detta att det blir en låg kostnad per år och det stora behov som fortfarande finns att toppbelägga kommunens gator berättigar denna ökade satsning. De investeringar som genomförs år 2022 är följande:

Inom kommunstyrelsens verksamhetsområde och utvecklingsenheten

- Asfaltering av kommunens gator som har haft en stor eftersatthet sedan lång tid tillbaka såsom Lantbruksvägen fram till Laxå Special Vehicle och FFAB. Den cykel- och gång väg som kallas Ormen länge från Kjellbergsgatan upp mot Saltängsområdet kommer att toppbeläggas då den uppvisar stora skador. Vi lägger också till ytterligare medel för generell asfaltering i hela kommunen där det är störst behov, detta utöver den normala "potthålslagningen" som sker löpande under året.
- Satsningen på projektet "Säker Skolväg" fortsätter inom främst Laxå tätort, såsom korsningen Röforsvägen/Idrottsvägen mot Centralskolan och säker gång- och cykelväg fram mot Saltängsskolan. Dessa beloppet redovisas netto, 50 % av investeringen erhålls i bidrag från Trafikverket.

- Avloppsanläggning vid Sockenstugan kommer att bytas för att få en enklare och bättre hantering.
- Cykelväg till Hasselfors etableras genom att ansöka hos Sveaskog att få grusa upp de ca 350 m som skiljer Lingonstigen från den skogsväg som finns mellan Laxå tätort och Hasselfors. I samband med detta genomförande ska vägskyltar sätta upp som visar vägen mot Hasselfors, Porla, Ågrena och Laxå. Denna satsning ger möjlighet för säker cykeltrafik från Laxå till Hasselfors, Porla och Ågrena och vice versa.
- Under tidigare mandatperioder byttes kommunens gatubelysning till en nyare form av lampor. Denna satsning fortsätter nu genom att det påbörjas ett byte av belysningspunkterna till LED-lampor vilket ger en betydligt lägre kostnad för elektriciteten och bättre ljus.
- Anläggandet av ställplatser kommer att påbörjas i kommunen, detta kommer att ske i samverkan med besöksnäringen.
- Ett utegym finns redan i Finnerödja, under året ska ett utegym etableras i Laxå tätort och under 2023 även i Hasselfors. En satsning på folkhälsa och ökad rörlighet.
- En parkeringsplats anläggs i Sannerud för att skapa en bättre infrastruktur för besöksnäringen såväl som för de boende.

Inom kommunstyrelsens verksamhetsområde övrigt:

- Vi fortsätter att satsa på kommunens lekplatser i alla kommundelar. Vi mer än fördubblar den summa som vi tidigare år satsat på våra yngsta. Anläggandet samt upprustning av dessa lekplatser görs av LKFAB.
- Den fiber som binder samman kommunens skolor och övriga verksamhetslokaler börjar bli gammal. Vi satsar under 2022 på Saltängsskolan som har den sämsta uppkopplingen.
- Kommunhusets reception behöver få en ansiktslyftning, i dagens läge får personalen ha på extra värmeelement under höst och vinter och extra luftkonditionering under vår och sommar, lokalerna behöver rustas upp. För att tillgodose en god arbetsmiljö. Detta belopp är dock ytterst osäkert om det räcker till hela renoveringen.

Inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde:

- Den största satsningen inom Barn- och Utbildningsnämnden område på IKT-läromedel sker genom att fortsätta inköpa och uppmuntra elevernas användande av I-pads, Chromebooks, etcetera för ett digitalt lärande.
- Ett ökat elevantal innebär att fler klasser måste bildas och därmed att behovet av möbler och övriga inventarier, såsom interaktiva tavlor och elevskåp ökar.
- Inom förskolan satsas på mer lekutrustning utomhus samt möbler och inredning inomhus.

Inom social- och omsorgsnämndens verksamhetsområde:

- Vi satsar på Tivedsvägen 34 som kommer att användas för Hemtjänsten. Vi satsar på bland annat möbler, Wi-Fi accesspunkter och videokonferensutrustning för en effektivare arbetsplats. Dessa kontor kommer att upprustas och Hemtjänsten kommer framgent att utgå från dessa lokaler.
- I och med att en ytterligare avdelning på Ramundergården troligen behöver öppnas under 2022 behöver också mängden möbler och övrig utrustning kompletteras så att alla boende kan ha ett gediget särskilt boende med kvalitet och trivsel.
- På Björkebo (LSS-boende) kommer låssystemet att bytas ut då det är gammalt och har en mycket osäker framtid.

Inom kulturnämndens verksamhetsområde:

- Det elljusspår som finns utanför Hasselfors har gamla lyktstolpar, dessa behöver bytas för att även fortsättningsvis kunna lysa upp spåret under den mörka delen av dygnet till gagn för motionärer.
- I Laxå tätort, till exempel intill Bodarneparken ser vi ett behov av en bana för spontanidrott, såsom basket, minifotboll, landhockey, etcetera
- De kommunala badplatserna ska få en upprustning med fram för allt en anpassning så även personer med funktionsvariationer ska tryggt kunna använda dem. Vi vill bland annat se någon form av ramp så att även personer med rullstol ska kunna komma över sanden och ned i vattnet utan besvär.

*Vy över gamla kyrkogården och centrala Laxå
Foto: Lena Karlsson*

Investeringsbudget	2022	2023	2024
Kommunstyrelsen - Utvecklingsenheten	5 120 000	2 795 000	3 650 000
Säker gång- och cykelväg Saltängsskolan (netto)	1 300 000		
Säker skolväg. Korsningen Röforsvägen/Idrottsvägen (netto)	250 000		
Säker skolväg Idrottsvägen strpk 1, åtgärd 2 (netto)		350 000	
Säker skolväg, smalare avsmalning Röforsvägen/Revirvägen (netto) utifrån förslag från NTF		125 000	
Ny avloppsanläggning Sockenstugan	200 000		
Cykelväg Hasselfors, grusning från Lingonstigen	150 000		
Asfaltering Ormen långa (g/c väg upp mot Saltängen) plus grus mot Kjellbergsgatan	600 000		
Asfaltering generellt, inkl. infart till TLM	1 000 000		2 050 000
Asfaltering Lantbruksvägen fram till LSV & FFAB	400 000		
Gatubelysning, byte till led	600 000	500 000	500 000
Parkeringsplats Hästhagen Sannerud, markarbeten, grus, räcken	300 000		
Ställplatser	150 000		
Utegyms i Laxå och Hasselfors	170 000	170 000	
Hastighetsbegränsande åtgärder		250 000	
Uppgradering av styrskåp för tändning av släckt gatljus		250 000	
Plåttak till sandficka i Finnerödja		150 000	
Asfalt Högervägen plus gång- och cykelväg		1 000 000	
Gatubelysning Högervägen plus gång- och cykelväg			300 000
Omläggning av taket på Muséet			800 000
Kommunstyrelsen - Måltid	0	325 000	140 000
Centralskolans servering, nya värmerier		325 000	
Centralskolans kök Blandningmaskin 40 och 60 L, M-vagnar			140 000
Kommunstyrelsen - Integration och arbetsmarknadsenheten	0	0	350 000
Ombyggnation och nya maskiner till Tvättservice			350 000
Kommunstyrelsen - Övrigt	2 590 000	1 055 000	530 000
Lekplatser - utförs av LKFAB	450 000	450 000	
Fiberuppgradering Saltängsskolan, etapp 1	340 000		
Ombyggnation reception	1 500 000		
Fiberuppgradering enligt plan etapp 2-4		350 000	
Fiberuppgradering enligt plan etapp 5-7			230 000
Till KS förfogande	300 000	255 000	300 000

Investeringsbudget	2022	2023	2024
Kulturnämnden	310 000	400 000	900 000
Elljusspår, byte av stolpar	110 000		
lordningsställande av plan för spontanidrott, t.ex intill Bodarneparken	100 000		
Handikappanpassning av kommunalt bad	100 000	100 000	100 000
Utrustning Laxåhallen. Ribbstolar, basketkorgar, plintar m.m.		300 000	
Inventarier biblioteket efter renovering			800 000
Barn- och utbildningsnämnden	940 000	1 000 000	930 000
Möbler och inredning	100 000	100 000	100 000
Interaktiva tavlor	140 000	100 000	140 000
Utbyggnad IKT-läromedel för digitala lärmiljöer	500 000	450 000	440 000
Utomhusmiljö lekutrustning förskola	100 000	150 000	0
Utbyggnad IKT förskola	100 000	150 000	100 000
Bänkar korridor/elevskåp		50 000	100 000
Möbler och inredning förskolan			50 000
Social- och omsorgsnämnden	540 000	575 000	0
Möbler Tivedsvägen 34	180 000		
Videokonferensutrustning + installation, Tivedsvägen 34	110 000		
Wifi, accesspunkter (Tivedsvägen 34)	50 000		
Möbler Ramundergården, komplettering	80 000		
Låssystem Björkebo	70 000		
Digital utrustning/projektor Ramundergården	50 000		
Möbler samtalsrum IFO		75 000	
Individuella personlarm IFO, socialpsykiatri, etc		150 000	
Möbler mötesrum Gläntan/HSL		50 000	
Utveckling välfärdsteknik		200 000	
lordningsställande av övervåningen på Tallbacken		100 000	
Summa	9 500 000	6 500 000	6 500 000

<p>POSITIV ATTITYD</p> <p>Vi tar tillvara och utvecklar våra resurser för att göra det stora av det lilla.</p>		<p>RESPEKTFULLHET</p> <p>Vi står upp för alla människors lika värde.</p>
	<p>VÅR VÄRDEGRUND</p> 	
<p>FRAMÅTANDA</p> <p>Vi är öppna för nya ideer och vi har modet och viljan att bli bättre.</p>		<p>LYHÖRD</p> <p>Du får göra din röst hörd och blir sedd.</p>

Laxå kommun
Postgatan 2-4
695 80 Laxå
Tfn: 0584 – 47 31 00